

www.conpolis.eu

Οι Βασικοί Σκοποί της Ομοσπονδίας εν συντομία:

- Η ενίσχυση των σχέσεων, η ανταλλαγή ιδεών και η αλληλεγγύη μεταξύ των ανά τον κόσμο Κωνσταντινουπολιτών.
- Η πρόσπιση και προώθηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και ειδικότερα των δικαιωμάτων των Κωνσταντινουπολιτών, όπως αυτά προστατεύονται από τις διεθνείς συνθήκες και συμβάσεις προστασίας δικαιωμάτων του ανθρώπου.
- Η συμπαράσταση και υποστήριξη προς το Οικουμενικό Πατριαρχείο Κωνσταντινουπόλεως

Σεπτέμβριος 2024 Τεύχος 13/9

*Ανακοινώσεις ΟιομΚω σ. 1-5,

- Ημερίδα στα 69 έτη από τα Σεπτεμβριανά, 6-8.
- Πρόγραμμα Κοινωνικής Αλληλεγγύης, σ. 9-11.
- Ο συνεχιζόμενος σφετερισμός των περιουσιών των Ρωμιών, σ.12-20.
- Διήγημα για τα Σεπτεμβριανά του Τσαγανταϊ Ανατόλ, σ.21-36.
- Οργάνωση Ειδικής Συνεδρίασης στο Ετήσιο Συνέδριο του ΟΑΣΕ, σ.37-38.

Μηνιαία Ενημέρωση Οικουμενικής Ομοσπονδίας Κωνσταντινουπολιτών
Monthly Bulletin of the Ecumenical Federation of Constantinopolitans
İstanbulu Rumların Evrensel Federasyonu Aylık Bülteni

Η ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΗ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΙΤΩΝ
(ΟιομΚω)

Με τα σωματεία μέλη που την αποτελούν διοργανώνει την

ΠΡΟΦΕΣΤΙΒΑΛΙΚΗ ΕΚΔΗΛΩΣΗ

Την Κυριακή 20 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 2024
10.00 π.μ. -21.30 μ.μ. στην αίθουσα

Εκδηλώσεων του Σταθμού
Της Πλατείας Συντάγματος Αττικό Μετρό

Με τον τίτλο:

«Ταξιδεύοντας με τις ψηφίδες στο χρόνο:

Αφιέρωμα στα μνημεία ψηφιδωτής τέχνης στο Βυζάντιο»

Η Οιομ.Κω θα παρουσιάσει τη δράση της στην Ελλάδα, την ομογένεια και το εξωτερικό και τις δράσεις των μελών σωματείων της. Θα παρουσιαστούν ακόμη διαδραστικά εργαστήρια για παιδιά και για μεγάλους για τη μωσαϊκή τέχνη και την βυζαντινή αιογραφία του Βυζαντίου, τη Βυζαντινή μουσική, προβολές ντοκιμαντέρ του ελληνισμού της Κωνσταντινούπολης. Εκδόσεις για την Πόλη. Εργαστήρια πολιτικού χορού και πολιτικής κουζίνας και γευσιγνωσίας.

Παρουσίαση των Προγραμμάτων: ΕΛΠΙΣ (υποστήριξη της νέας γενιάς) και Κοινωνικής Αλληλεγγύης

Αναλυτικό πρόγραμμα θα ανακοινωθεί σύντομα και στα κοινωνικά δίκτυα
Σας περιμένουμε όλες και όλους !

Galata Rum Okulu
Σχολή Γαλατά

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ

Η Οικουμενική Ομοσπονδία Κωνσταντινουπολιτών
σας προσκαλεί στην τελετή βράβευσης στην μνήμη του
Μεγάλου Ρωμιού ιατρού

Μάρκου Πιτσιπιού Πασά

την Κυριακή 27 Οκτωβρίου 2024, ώρα 18.30 στη Σχολή Γαλατά (Kemeralti Cd.
No:25, Karaköy)

Πρόγραμμα της Εκδήλωσης:

Προλογισμός εκ μέρους της ΟιομΚω από τον Ομοτ. Καθ. Νικ. Ουζούνογλου.
Ομιλία «**Η Ζωή και το Έργο του Μάρκου Πιτσιπιού Πασά**» από τον δισέγονο
του Γεώργιο Παπαδόπουλο και την δισέγγονη του Δέσποινα Ανάτς.

Απονομή του α' βραβείου στον Καθηγητή Καρδιοχειρουργικής
Αυξέντιο Καλαγκό

Απονομή του β' βραβείου στους ιατρούς κύριο Atilla Büyükgelibiz και κυρία
Hande Kaymakçalan Çelebiler.

Χορήγηση επαίνου στους: νεότερους ιατρούς κυρία Talar Vartanoğlu Aktokmak-
yan, κύριο Ege Can Serefoglu, κυρία Δανάη Απατσίδου, κυρία Ναταλία Τσακίρο-
γλου και κύριο Λάζαρο Γιόφογλου .

Θα ακολουθήσει κέρασμα

Galata Rum Okulu
Σχολή Γαλατά

DAVETİYE

İstanbulu Rumların Evrensel Federasyonu (İREF) 19'ncu asrın meşhur Osmanlı Rum hekimi

Marko Pitsipios Paşa'nın

Anısına 27 Ekim 2024 Pazar günü saat 18.30'da Galata Rum Okulu'nda (Kemeraltı Cd. No:25, Karaköy) düzenlenecek töreninde sizleri de aramızda görmekte onur duyacaktır.

Törenin Akışı:

İREF adına Başkan Prof. Nikolaos Uzunoğlu tarafından önsöz.

Marko Paşa'nın torunun oğlu Yorgo Papadopoulos

"Marko Pitsipios Paşa'nın Hayatı ve Eserleri".

başlıklı konuşması.

Marko Paşa'nın torunun kızı Despina Anats'ın konuşması.

Birincilik ödülünün Kalp Cerrahi Profesörü Afksendiyos Kalagos'a verilmesi.

Tıp Doktorları Atilla Büyükgebiz ve Hande Kaymakçalan Çelebiler'e i

kincilik ödülünün verilmesi

Genç tıp doktorları Talar Vartanoğlu Aktokmakyan, Ege Can Şerefoğlu, Danayi Apatsidou, Natalia Tsakiroglou ve Lazaros Yofoglu'nun onurlandırılması.

İkram

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ

Το Γενικό Προξενείο της Ελλάδος Κωνσταντινουπόλεως
και το Κοινοφελές Κοσμέτειο Ίδρυμα
«Οίκος του Κωνσταντινουπολίτη Αθηνών»
σας προσκαλούν στην παρουσίαση του λευκώματος του αείμνηστου
Κωνσταντίνου Δοξιάδη

«Αι Θυσίαι της Ελλάδος στον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο»

που εκδόθηκε αρχικά το 1945 στις γλώσσες Ελληνικά, Αγγλικά, Γαλλικά, Ρωσικά
και πρόσφατα εκδόθηκε στην Πόλη με την προσθήκη και της Τουρκικής
μετάφρασης.

Η παρουσίαση μαζί με την έκθεση φωτογραφιών θα γίνει την **Δευτέρα 28
Οκτωβρίου 2024, ώρα 19.00**
στην αίθουσα τελετών του Σισμανόγλειου Μεγάρου

Θα προλογίσει ο Γενικός Πρόξενος της Ελλάδος Πρέσβης
κ. Κωνσταντίνος Κούτρας
Θα μιλήσουν για το Λεύκωμα οι:

Καθ. Ayhan Aktar, Καθ. Νικόλαος Ουζούνογλου και ο ιστορικός Σαϊτ Τσετίνογλου

DAVETİYE

Yunanistan İstanbul Başkonsolosluğu

ve Kozmetio Hayırsever Vakfı "İstanbulu Rumların Atina Evi" merhum

Konstantinos Doksiadis'in

hazırladığı

"Yunanistan'ın İkinci Dünya Savaşı'ndaki Özverileri"

Albümün Şişmanoğlu Kültür Merkezinde (İstiklal caddesi 60) 28 Ekim 2024, saat 19.00 de gerçekleşecek tanıtım etkinliğine sizlerin katılmasından onur duyacaktır.

Albüm ilk olarak 1945 yılında Yunanca, İngilizce, Fransızca, Rusça dillerinde basılmış ve yakın zamanda Türkçe çevirisinin de eklenmesiyle yeniden basılmıştır.

Etkinliğin akışı

Giriş konuşması Yunanistan Başkonsolosu

Büyükelçi Sayın Konstantinos Koutras

Albüm hakkında konuşmalar:

Ord. Prof. Ayhan Aktar, Ord. Prof. Niko Uzunoğlu, Tarihçi Sait Çetinoğlu

Fotoğraf sergisi yer alacaktır.

İkram verilecektir

Εκδήλωση για την Επέτειο Εξήντα Εννέα Ετών από το Πογκρόμ

της 6-7 Σεπτεμβρίου 1955 κατά του Ελληνισμού της Πόλης.

**Η Οικουμενική Ομοσπονδία Κωνσταντινουπολιτών (ΟιΟμΚω) και η Ένωση Ανταποκριτών
Ελληνικού Τύπου Εξωτερικού (ΕΑΕΤΕ)**

με θέμα

**“Τα Επίσημα Πρακτικά των Διαπραγματεύσεων της Λωζάννης και η Επιτακτική Ανάγκη η
Τουρκία να προβεί σε μέτρα θεραπείας των παραβιάσεων που έχουν γίνει κατά της
Ελληνορθόδοξης Μειονότητας της Πόλης”**

Με μεγάλη επιτυχία και προσέλευση κοινού πραγματοποιήθηκε στις 23 Σεπτεμβρίου 2024 στην αίθουσα εκδηλώσεων του Πνευματικού Κέντρου Κωνσταντινουπολιτών η εσπερίδα που συνδιοργάνωσαν η Οικουμενική Ομοσπονδία Κωνσταντινουπολιτών (ΟιΟμΚω) και η Ένωση Ανταποκριτών Ελληνικού Τύπου Εξωτερικού (ΕΑΕΤΕ) για την επέτειο των εξήντα εννέα ετών από το Πογκρόμ κατά του Ελληνισμού της Κωνσταντινούπολης της 6-7 Σεπτεμβρίου 1955, το οποίο έχει ιστορικά καταγραφεί με τον όρο «Σεπτεμβριανά». Το θέμα της εκδήλωσης, στην οποία συμμετείχαν διακεκριμένοι ομιλητές, ήταν: «Τα Επίσημα Πρακτικά των Διαπραγματεύσεων της Λωζάννης και η Επιτακτική Ανάγκη η Τουρκία να προβεί σε μέτρα θεραπείας των παραβιάσεων που έχουν γίνει κατά της Ελληνορθόδοξης Μειονότητας της Πόλης».

Χαιρετισμούς απηύθυναν εκ μέρους των συνδιοργανωτών, ο κ. Νίκος Ουζούνογλου, Πρόεδρος της ΟιΟμΚω, ο οποίος επεσήμανε τη σχέση της Συνθήκη της Λωζάννης με τα Σεπτεμβριανά και η κ. Ρούλα Σκουρογιάννη, Πρόεδρος της ΕΑΕΤΕ, η οποία τόνισε τη σημασία της από κοινού οργάνωσης της εκδήλωσης.

Οι ομιλητές της
1ης Συνεδρίας
(από αριστερά προς δεξιά) :
Ρούλα Σκουρογιάννη,
Άννα Φραντζή
Νίκος Ουζούνογλου

Στην 1^η ενότητα, παρουσιάσθηκε το έργο της μετάφρασης, για πρώτη φορά μετά από 101 χρόνια, των Πρακτικών των συνδιασκέψεων της Λωζάνης, που έλαβαν χώρα από την 20/11/1922 μέχρι την 23/7/1923, με ενδιάμεση διακοπή περίπου 75 ημερών. Ειδικότερα ο Ομοτ. Καθ. ΕΜΠ κ. Νικόλαος Ουζούνογλου ανέπτυξε τη σημασία των πληροφοριών που αντλούνται από την μελέτη των Πρακτικών και η κ. Άννα Φραντζή, Ιστορικός, παρουσίασε την μεθοδική και άοκνη εργασία των 12 εθελοντών/-ριών για την μετάφραση του κειμένου, περίπου 1000 σελίδων, από την Αγγλική στην Ελληνική γλώσσα.

Στην 2^η ενότητα της εκδήλωσης, ο Ομοτ. Καθ. Διεθνών και Ευρωπαϊκών Θεσμών του Παντείου Πανεπιστημίου κ. Στέλιος Περράκης, ανέπτυξε λεπτομερώς και με σαφήνεια τα νομικά ερείσματα τα οποία σήμερα παρέχουν τη δυνατότητα διεκδίκησης αποκατάστασης και θεραπείας για παραβιάσεις των δικαιωμάτων του ανθρώπου κατά το παρελθόν. Ο κ. Σεραφείμ Κωνσταντινίδης, Δημοσιογράφος, ανέλυσε τον αρνητικό ρόλο του τύπου στην Τουρκία κατά της Ελληνική μειονότητας και τον καταστροφικό ρόλο του στον μαζικό εκπατρισμό των Ελλήνων της Πόλης και προέβη σε συγκριτική παρουσίαση του τύπου στην Ελλάδα και στην Τουρκία σήμερα.

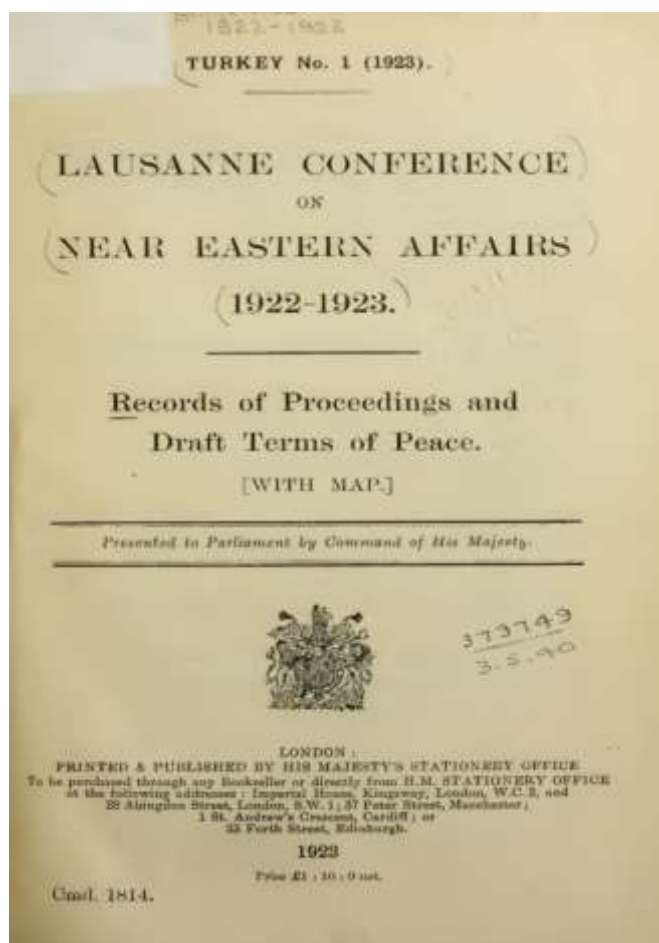
Η εκδήλωση έκλεισε με την ανακοίνωση, από την κ. Ρούλα Σκουρογιάννη, της απόφασης του Δ.Σ. της ΕΑΕΤΕ για την ανακήρυξη του κ Νικόλαου Ουζούνογλου ως επίτιμου μέλους του ΕΑΕΤΕ.

Τα Πρακτικά της Εκδήλωσης θα δημοσιευτούν σύντομα από τις ιστοσελίδες των συνδιοργανωτών

Οι ομιλητές της 2ης Συνεδρίας (από αριστερά προς δεξιά) :Ρούλα Σκουρογιάννη, Σεραφείμ Κωνσταντινίδης και Στέλιος Περράκης

**ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΗ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΙΤΩΝ**
Μετάφραση στην Ελληνική Γλώσσα από την
Αγγλική της Έκδοσης
ΤΟΥΡΚΙΑ Αρ.1 (1923)
ΣΥΝΔΙΑΣΚΕΨΗ ΛΩΖΑΝΝΗΣ
για
ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΜΕΣΗΣ ΑΝΑΤΟΛΗΣ
(1922-1923)

Καταγραφές των Πρακτικών και
Σχέδια Συμφωνιών για Ειρήνη
(ΜΕ ΧΑΡΤΗ)

Υποβλήθηκε στο Κοινοβούλιο με Εντολή της
Αυτού Μεγαλειότητας

Λονδίνο
Εκτυπώθηκε από το τυπογραφείο της
Αυτού Μεγαλειότητας
1923
Ελληνική Μετάφραση
Αθήνα , 2024

ΠΑΡΑΚΑΛΟΥΜΕ ΔΙΑΒΑΣΤΕ ΤΗΝ ΕΠΟΜΕΝΗ ΣΕΛΙΔΑ

ΔΕΝ ΑΦΟΡΑ ΓΙΑ ΔΡΑΣΕΙΣ

ΤΟΥ ΘΕΑΘΕΙΝΑΙ

ΤΗΣ ΑΥΤΟΠΡΟΒΟΛΗΣ

ΓΙΑ ΤΡΑΠΕΖΩΜΑΤΑ

ΚΑΙ ΝΑ ΠΕΡΝΑΜΕ ΩΡΑΙΑ ΚΑΙ ΟΤΙ ΘΕΛΕΙ ΑΣ ΓΙΝΕΙ ΑΥΡΙΟ

ΑΛΛΑ

ΓΙΑ ΘΕΣΜΙΚΗ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΑ ΤΗΣ ΟΙΟΜΚΩ ΚΑΙ

ΕΛΑΧΙΣΤΩΝ ΕΘΕΛΟΝΤΩΝ

ΠΟΥ ΠΙΣΤΕΟΥΝ ΣΤΟ ΟΤΙ ΤΟ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΤΕΡΟ

ΕΙΝΑΙ ΝΑ ΚΑΝΕΙ Ο ΚΑΘΕΝΑΣ ΜΑΣ ΟΤΙ ΕΙΝΑΙ

ΔΥΝΑΤΟ ΝΑ ΜΕΙΩΣΕΙ

ΤΟΝ ΠΟΝΟ ΤΟΥ ΣΥΝΑΝΘΡΩΠΟΥ ΤΟΥ.

Το Πρόγραμμα Κοινωνικής Αλληλεγγύης της Οι.Ομ.Κω.

«Μηνάς Τσιτσάκος»

Ξεκίνησε το 2013 και συνεχίζεται—σε συνεργασία με τα μέλη σωματεία της Οι.Ομ.Κω.—με όλες τις δράσεις του, αφού οι ανάγκες αλληλεγγύης προς τον συνάνθρωπο αυξάνονται. Οι αλληπάλληλες κρίσεις της τελευταίας δεκαετίας έχουν συσσωρεύσει πολλά προβλήματα και η κρατική μέριμνα είναι πολύ περιορισμένη.

Η αλληλεγγύη προς τους αδυνάμους ήταν πάντοτε κυρίαρχο κοινωνικό γνώρισμα της Ρωμιοσύνης.

Συνοπτικά οι δράσεις του Προγράμματος είναι:

- Εξασφάλιση στέγης σε 75 άστεγους
- Διανομές 150 διατακτικών κάθε μήνα για αγορά τροφίμων από σουπερμάρκετ.
- Εξασφάλιση φαρμάκων και υγειονομικού υλικού σε 32 οικογένειες.
  - Εξασφάλιση της πρόσβασης σε ιατρικές υπηρεσίες.
  - Εξασφάλιση αίματος σε έχοντες ανάγκη.
- Μέριμνα για την εισαγωγή ανυπεράσπιστων ηλικιωμένων σε γηροκομεία.
  - Επανασύνδεση ηλεκτροδότησης σε κατοικίες.
- Πληρωμή ενοικίων για τους πρώτους 2 μήνες που υφίστανται εξώσεις όταν υπάρχει αδυναμία
- Αντιμετώπιση γραφειοκρατικών δυσκολιών που στερεί βασικά δικαιώματα του ανθρώπου σε πρόσφυγες Έλληνες όπως οι δυσκολίες έκδοσης αδειών παραμονής, πολιτογράφησης και ΑΜΚΑ
- Πραγματοποίηση εξοδίων ακολουθιών για ανασφάλιστους και μη έχοντες συγγενείς (τους τελευταίους 3 μήνες 4 κηδείες)

ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΧΡΙ ΣΗΜΕΡΑ ΣΥΝΕΧΙΖΕΤΑΙ ΧΑΡΗ ΣΤΙΣ ΔΩΡΕΕΣ ΕΛΑΧΙΣΤΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ (ΑΦΟΥ ΤΑ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΑ ΕΧΟΥΝ ΠΕΡΙΟΡΙΣΕΙ ΤΙΣ ΔΩΡΕΕΣ ΤΟΥΣ) ΚΑΙ ΙΔΙΩΤΩΝ. ΖΗΤΑΜΕ ΤΗΝ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ ΣΑΣ ΕΙΤΕ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ή ΜΕ ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΕΘΕΛΟΝΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ.

The Social Solidarity Program of Ec.Fe.Con.

"Minas Tsitsakos"

ALL ACTIONS CONTINUED DURING THIS SUMMER MONTHS

It started in 2013 and continues—in collaboration with the member associations of Ec.Fe.Con.—with all its actions, since the needs of solidarity with fellow human beings are increasing. The successive crises of the last decade have accumulated many problems and government care is very limited.

Solidarity with the weak has always been dominant cultural component of Romiosyni.

In summary, the actions of the Program are:

- Provision shelter to 75 homeless people.
- Distribution of 150 vouchers each month to deprived families to purchase food from supermarkets.
- Provision medicines and health materials to 32 families.
  - Ensuring access to medical services.
  - Facilitating the entrance of alone old to care houses.
    - Finding blood to those in need.
- Reconnection of electricity in residences being cut because of debts.
- Dealing with bureaucratic difficulties that deprive Greek refugees of basic human rights, such as the difficulties of issuing residence permits, naturalization and SOCIAL SECURITY NUMBER (AMKA)
  - Undertaking the cost funeral expenses of those not having anyone (4 the last 4 months)
  - Downpayment of rents for those being driven out of their homes
  - Carrying out follow-up expenses for uninsured and non-insured relatives.

IN THE PAST MONTH ALONE WE HAD 2 NEW OWNER APPLICATIONS

NEED OF OUR FELLOW CITIZENS

TO BE UPDATED CONTACT US AT nnap@otenet.gr

Ec.Fe.Con. HAS NO REGULAR INCOME AND THE PROGRAM IS BASED ON PERIODIC DONATIONS FROM FOUNDATIONS AND INDIVIDUALS.

Η εν ροή συνέχιση των αδικιών κατά των Εκπατρισμένων Ρωμιών της Πόλης με τον οργανωμένο σφετερισμό των περιουσιών τους παρά τις προτάσεις της ΟιομΚω προς τους ιθύνοντες της Τουρκίας.

Το μέγεθος και ο τρόπος αρπαγής-ληηλασίας της περιουσίας των Ρωμιών της καθ' ημάς Ανατολής κορυφώθηκε την περίοδο 1914-22, αλλά και η συμπλήρωση αυτής της απάνθρωπης πράξης υπό την επίφαση της «Ανταλλαγής των Πληθυσμών», ως τμήμα της Συνθήκης της Λωζάννης, αποτυπώθηκε πρόσφατα με την πολύχρονη εργασία των εθελοντών της ΟιομΚω έχοντας ψηφιοποιηθεί το ΜΕΓΑ ΑΡΧΕΙΟ των Ρωμιών της Ανατολής που εξαναγκάστηκαν να εγκαταλείψουν τις πατρίδες τους παρά την θέληση τους.

Η κορυφαία δε πράξη απεμπόλησης της περιουσίας των Ρωμιών της καθ' ημάς Ανατολής έγινε από τον Ελευθέριο Βενιζέλο με την Σύμβαση της Άγκυρας το 1930, όπου με το πρόσχημα ότι οι περιουσίες που είχαν μείνει στην Ελλάδα και στην Τουρκία από τους πρόσφυγες ήταν ίσες. Με τις πλέον συντηρητικές εκτιμήσεις η συνολική αξία των περιουσιών των Ρωμιών που είχαν μείνει στην Τουρκία ήταν εικοσαπλάσιες αυτών που είχαν οι Μουσουλμάνοι στην Ελλάδα. Επιπλέον μόνο το 10% των περιουσιών που είχαν αφεθεί στην Ελλάδα από τους Μουσουλμάνων μοιράστηκε σε Ρωμιούς πρόσφυγες ενώ σημαντικό μέρος διαμοιράστηκε από τα αστικά κόμματα με ρουσφετολογικές ρυθμίσεις και ένα μέρος ακόμα παραμένει ανενεργό. Αν υπολογίσει κανείς τον αριθμό: $(1/20) \times (1/10) = 0.5\%$, προκύπτει ότι σε συνολικό βαθμό ο Ελληνισμός της Ανατολής απώλεσε το 99.5% της περιουσίας του. Λαμβάνοντας υπόψη ότι η αδικία αυτή έγινε υπό την αιγίδα της Κοινωνίας των Εθνών που είχε ιδρυθεί όπως και ο μετέπειτα Ο.Η.Ε. για την εξασφάλιση των δικαιωμάτων του ανθρώπου, καταλαβαίνει κανείς το μέγεθος της αδικίας ή πιο σωστά για την ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ ΕΝΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ.

Οι Κωνσταντινουπολίτες, που κατά τη Σύμβαση της Λωζάννης εξαιρούνταν της Ανταλλαγής, υπέστησαν επίσης μεγάλες αδικίες όπως:

- Ενώ είχαν το δικαίωμα να διατηρήσουν τις περιουσίες τους εκτός της Κωνσταντινούπολης, αυτές αφαιρέθηκαν αυθαίρετα από την Κυβέρνηση της Τουρκίας και τελικά -θεωρητικά μόνο - τους δόθηκε η δυνατότητα να αιτηθούν αποζημιώσεων από την Τουρκία. Οι γνωστές, όμως, συνθήκες απονομής δικαιοσύνης στην Τουρκία κατέστησε αυτό το μέτρο ανενεργό. Θα πρέπει βέβαια να αναφερθεί ότι με τη Σύμβαση της Άγκυρας η Ελλάδα ανέλαβε να πληρώσει την Τουρκία το αστρονομικό ποσό των 450.000 λιρών Αγγλίας της εποχής.

- Οι 40.000 Ρωμιοί της Πόλης που ταξίδεψαν νόμιμα με Οθωμανικά διαβατήρια κυρίως την περίοδο Σεπτεμβρίου 1922 έως Οκτώβριο 1923 κηρύχθηκαν ως «φιραρί-φυγάδες» και κατασχέθηκε όλη η περιουσία τους.
- Η μεγαλύτερη λεηλασία περιουσιών των μελών των μη μουσουλμανικών κοινοτήτων έλαβε χώρα με τον ληστρικό νόμο «Ευμάρειας» γνωστό ως Βαρλίκ Βεργκισί (Varlık Vergisi). Πλήθος στελεχών του Κυβερνήσαντος Ρεπουμπλικανικού Κόμματος (Cumhuriyet Halk Partisi) την περίοδο 1942-44 με την εκποίηση και κατάσχεση των περιουσιών τους.
- Πλήθος διοικητικών μέτρων που παραβίαζαν κάθε έννοια κράτους νόμου και πρώτα από όλα το ίδιο Σύνταγμα της χώρας εφαρμόστηκαν την περίοδο 1963-2004 για την αφαίρεση των δικαιωμάτων ιδιοκτησίας των Ρωμιών της Πόλης με κορυφαία βέβαια ενέργεια το Μυστικό Διάταγμα 6.3801 του 1964 που δέσμευε όλα τα περιουσιακά στοιχεία των Κωνσταντινουπολιτών, οι οποίοι είχαν Ελληνική υπηκοότητα. Ωστόσο, τα ίδια περιοριστικά μέτρα εφαρμόστηκαν και στους Ρωμιούς που διέθεταν την υπηκοότητα της Τουρκίας.

Όλα αυτά τα μέτρα προέρχονταν από αποφάσεις της Ειδικής Επιτροπής επί Μειονοτήτων (Azınlık Taali Komisyonu), που λειτούργησε από το 1962 μέχρι το 2004, οπότε καταργήθηκε από την 1η Κυβέρνηση του Ρ. Τ. Ερντογάν. Την περίοδο αυτή ακόμα και η πώληση ή μεταβίβαση ακινήτου ενός Ρωμιού με ιθαγένεια της Τουρκίας υπόκειτο σε άδεια από την Άγκυρα.

Το μέγεθος των αδικιών φάνηκε προς τα τέλη της δεκαετίας του 1990 όταν το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (Στρασβούργο) καταδίκασε τις πράξεις αυτές της Τουρκίας.

Αν και σήμερα οι μέθοδοι, όπως μυστικών διαταγμάτων και αυθαιρεσιών δεν χρησιμοποιούνται, είμαστε ενώπιον μίας εξίσου άδικης κατάστασης που προκύπτει σαν συνέπεια των προηγούμενων παραβιάσεων θεμελιωδών δικαιωμάτων του ανθρώπου. Είναι γεγονός ότι με την ατμόσφαιρα βίας που υφίστατο πολλοί Ρωμιοί -κάτω από το σύνδρομο ρίχνω μαύρη πέτρα- όταν εγκατέλειπαν τη γενέτειρά τους δεν μεριμνούσαν να πάρουν μαζί τους τα πιστοποιητικά ιδιοκτησιών τους ή ακόμα έχοντας χάσει κάθε ελπίδα κατέστρεφαν αυτά. Αν και η μη ύπαρξη των πιστοποιητικών δεν επηρεάζει τα ιδιοκτησιακά δικαιώματα, όμως καθιστά πιο δυσχερή τη διεκδίκησή τους από τους κληρονόμους των ιδιοκτητών του ακινήτου.

Τις δύο τελευταίες δεκαετίες ομάδες αυτοαποκαλούμενων «συμβούλων ακινήτων», έχοντας πρόσβαση στα αρχεία των κτηματολογίων (Tapu) και δημοτολογίων στην Τουρκία, που είναι πλήρως ψηφιοποιημένα, έχει στήσει ένα νέο μηχανισμό σφετερισμού των ακινήτων περιουσιών των εκπατρισμένων Ρωμιών της Πόλης.

Ας δούμε εν συντομία πως λειτουργεί ο μηχανισμός αυτός:

- Οι αναφερθέντες «επιτήδευοι» έχοντας πρόσβαση στα ψηφιακά αρχεία κτηματολογίων βρίσκουν ακίνητες περιουσίες Ρωμιών με τα ονόματά τους που είχαν κατασχεθεί παράνομα και συνήθως αποδιδόταν στη διαχείριση της Γενικής Διεύθυνσης Βακουφίων ή του Θησαυροφυλακίου.
- Στη συνέχεια, πάλι με πρόσβαση στα ψηφιακά αρχεία την δημοτολογίων αρχίζουν και βρίσκουν τους απογόνους του πρώτου ιδιοκτήτη. Έτσι, αρχίζει η αναζήτησή τους στην Ελλάδα ή σε άλλες χώρες που μπορούν να είναι.
- Έχοντας βρει κάποιο απόγονο εμφανίζονται και αναφέρουν ότι μπορούν να τους εξασφαλίσουν την απόδοση των περιουσιών τους χωρίς όμως να τους δίνουν πληροφορίες, όπως που βρίσκεται γεωγραφικά το ακίνητο ισχυριζόμενοι ότι κάποιος άλλος ξέρουν αυτό και ότι πρέπει να «αμειφθούν» για αυτό. Το σκηνικό που στήνεται συνήθως είναι ότι ζητούν από τους ενδιαφερόμενους να δώσουν ένα πολύ γενικό πληρεξούσιο σε δικηγόρο που συνεργάζεται με τους επιτήδευοι και να υπογράψουν ένα ιδιωτικό συμφωνητικό που προβλέπει ως αμοιβή άνω του 50% της αξίας του περιουσιακού στοιχείου που θα αποκτηθεί. Τα γενικά πληρεξούσια είναι ισοδύναμα ουσιαστικά με την πλήρη απεμπόληση της περιουσίας των θυμάτων και έχει συμβεί πολλές φορές αφού πάρουν το πληρεξούσιο να εξαφανίζονται οι επιτήδευοι. Ακόμα είναι γνωστό ότι δελεάζουν έναν ιδιοκτήτη με ψίχουλα και αποκτούν περιουσίες με αξία 1000 φορές. Η λέξη κλειδί στα πληρεξούσια είναι **AHZU KABZA** που αποκτά αυτός που έχει εξουσιοδοτηθεί να εισπράξει έναντι άλλου.
- Για να εκποιηθεί ένα ακίνητο η αλυσίδα των νομικών διαδικασιών που πρέπει να γίνουν οι εξής: (α) να εκδοθεί το κληρονομητήριο για τους απογόνους του θανόντα ιδιοκτήτη, (β) να αρθεί η εποπτεία του διαχειριστή που έχει ορίσει το κράτος που συμβαίνει αν μια περιουσία είναι εγκαταλειμμένη (γ) αν η περιουσία είναι εγκαταλειμμένη άνω 10 ετών τότε η περιουσία μεταβιβάζεται στο θησαυροφυλάκιο και (δ) εφόσον αντιμετωπιστούν επιτυχώς τα στάδια αυτά που καθένα μπορεί να διαρκέσει 2-3 χρόνια αφού στην περίπτωση (β) και (γ) το Δημόσιο ασκεί έφεση που προκαλεί καθυστερήσεις.
- Είναι άξιο απορίας ότι αρκετές φορές οι δικαστικές αποφάσεις για τις νομικές διαδικασίες (α) – (γ) εκδίδονται όχι από δικαστήριο του τόπου του ακινήτου από ένα δικαστή εκτός Πόλης όπως μιας Ανατολικής επαρχίας.

- Το μέγεθος της αδικίας που υφίσταται ο εκπατρισμένος Ρωμιός φαίνεται από την παρατήρηση ότι εάν αυτός δεν είχε εκδιωχθεί με βάνανσο τρόπο από τη γενέτειρά του, θα χρειαζόταν λίγες ώρες για να μεταβιβάσει ως κληρονόμος την ακίνητη περιουσία που του ανήκει νόμιμα. Αντίθετα, ο εκπατρισμένος Κωνσταντινουπολίτης είναι υποχρεωμένος να χάσει το 50% και άνω της περιουσίας του. Το μέγεθος της αδικίας είναι πασίδηλο.
- Πρόσφατα αποκαλύφθηκε ένας νέο τρόπος σφετερισμού σε δύο στάδια: (α) πρώτα ο σφετεριστής έρχεται σε επικοινωνία με το θύμα και ζητά την εξαγορά των δικαιωμάτων δίκης από τον ιδιοκτήτη με ένα ευτελές τίμημα και στη συνέχεια σπάνια ενημερώνει για την εξέλιξη της δίκης. (β) μετά από ένα διάστημα εμφανίζεται ένα άλλο άτομο και ζητά του δοθεί στο όνομα του πληρεξούσιο. Με την συνεργασία των δύο γίνεται η πώληση του ακινήτου χωρίς να καταλάβει το θύμα οτιδήποτε.

ΠΡΟΣΟΧΗ

Μην χορηγείται πληρεξούσιο χωρίς να το δει έμπιστος νομικός σας.

Εδώ και δέκα χρόνια η Οικουμενική Ομοσπονδία Κωνσταντινουπολιτών έχουμε θέσει ανοιχτά το θέμα προς τις αρχές της Τουρκίας και ιδιαίτερα προς τη Γενική Διεύθυνση του Συνηγόρου του Πολίτη (Ombudsman) στην Άγκυρα. Είναι γεγονός ότι η αρχή αυτή την περίοδο 2013-14 προέβη στην αποστολή εγκυκλίου προς όλους τους εμπλεκόμενους φορείς εφιστώντας την προσοχή τους, Η συνέχιση όμως καταγγελιών συμπολιτών μας οδήγησε να σταλεί το Υπόμνημα που παραθέτουμε σε δύο γλώσσες προς τον Πρέσβη της Τουρκίας τον Μάρτιο του 2017. Δεν έχει υπάρξει ανταπόκριση στο αίτημα της ΟιομΚω το να ιδρυθούν υπηρεσίες παροχής συμβουλών στα Προξενεία της Τουρκίας, ώστε να αντιμετωπιστούν οι ανωτέρω αδικίες.

Τελευταίο, όχι όμως στη σημασία του, είναι ανάγκη, ιδιαίτερα οι εφημερίδες που απευθύνονται στο κοινό των Κωνσταντινουπολιτών να μην δέχονται να δημοσιεύσουν διαφημίσεις των αναφερθέντων παραπάνω κύκλων σφετερισμού των περιουσιών των Ρωμιών της Πόλης. Η πράξη αυτή είναι υπέρ της δικαιοσύνης και κατά της αδικίας.

İSTANBULLU RUMLARIN EVRENSEL FEDERASYONU

T.C. Atina Büyükelçiliği Yüksek Makamına

Büyükelçi Sayın Yaşar Halit Çevik beyefendi

24 Mart 2017

Konu: Yurt dışında yaşayan İstanbullu Rum toplumunun, mülkiyet hakları ile ilgili karşılaştığı haksızlık ve sorunların giderim önerisi

İradeleri haricinde yurtlarını terketmeye zorlanan Rum Ortodoks toplumunun İstanbulda bulunan gayrimenkul üzerindeki mülkiyet haklarının tekrar kazanılması yasal içeriği olan ciddi bir sorun halini almıştır.

Günümüzde öne çıkan asıl sorun, geçmişte mağdur olan vatandaşların bu gün çıkarları olan bazı organize gruplar tarafından istismar edilmeleridir.

Bu teklifin amacı, bu yasadışı sömürü durumunun ve eylemlerin devlet yetkilileri tarafından Devlet Yasaları kapsamında, çözümlüğü koşullarını konuşmak ve bu organize grupların, Devletin kaynaklarını gasp etme durumunun analize edilmesini sağlamaktır .

Konunun Analizi

Son yıllarda, bir çok kişiden oluşan geniş bir ortama yayılmış olan istismarcı şahıslar şu şekilde hareket etmektedirler :

- İlk etapta, tapu dairelerine yasa dışı yetkisiz erişimde bulunup (dosyaların dijital formata dönüştürülmesi bu gibi durumlara kolaylık sağlamaktadır), boş görünen gayrimenkullerin, ülkeden göç eden eski sahipleri tespit edilir.
- Buna paralel olarak nüfus kayıtlarından bilgiler elde edilir. Buna müteakip Türkiye'de veya çeşitli yabancı ülkelerde bulunan mirasçılar aranmaya başlanır.
- Mirasçının soyundan birinin bulunması ile bu organize gruplar, mirasçıyı tam olarak bilgilendirmeden mülkiyet değerinin %40-50 sini öngören belirsiz, müphem genel vekaletler ve sözleşmeler imzalatılır.
- Birçok kez bu istismarcı organize çevreler gayrimenkuller hakkında kesin bilgi vermekten kaçınır ve çeşitli dolambaçlı yollardan emlağın büyük bir kısmını zimmetine geçirir ve mülkün gerçek sahiplerine çok az, hatta hiç bir şey vermez.
- Yukarıda anlatılanların gerçekleşmesi ile ilgili bir yöntem gayrimenkulün coğrafi bölgesinden çok uzakta bulunan bir mahkemede, tanıdık "bilinen" bir hâkimin seçimidir. Bu eylem, olası yasadışı işlemler konusunu gündeme getirmektedir , lakin her şekilde "tabii hakim" adalet ilkesini ihlal eder. Örneğin, İstanbul'da bulunan bir gayrimenkul, Adana'da görev yapan bir hakim tarafından değerlendirilir .

Sorunun Kaynağı

Bilindiği gibi 1960'ların başlarında 100.000 kişiye varan Rum nüfusunun % 90ını , 1964-1995 yılları arasında istekleri haricinde vatanlarından sınır dışı edildi veya göçe mecbur edildi.

Bu dönemde gayrimenkullerinin korunmasını sağlamak olanağına da sahip değillerdi. Vatanlarından kopma travmasını yaşayan aileler herşeyin yok olduğu, kayıp olduğu psikolojisi ile gayrimenkulleri geriye dönük bir konu olarak gördü ve mirasçılarını bilgilendirmekten kaçındı, hatta bazı durumlarda mal ve mülklerine ilişkin belgeleri yok etti. Bunun neticesinde olaydan 50-60 yıl sonra bu organize grupların konu hakkında hiç bir bilgisi olmayan yeni nesli kandırması fevkalade kolay oldu . Ayrıca altını çizmek istediğimiz bir husus daha mevcuttur. Bu organize gruplar Lozan antlaşması ile Türkiye –Yunanistan arasında mübadele edilen nüfusun mirasçılarında da vekaletler talep etmektedir. Yasal olarak bir dayanağı olmayan bu işlem ancak T.C Devletini soymaya teşebbüs olarak nitelendirilebilir.

Bu sorunun yaratılmasının ikinci ana nedeni mülkiyet haklarına getirilen sınırlamalardır. 1964-1995 yılları arasında Resmi Gazete'de yayınlanmayan birçok idari yöntemler - gizli kararname uygulandığı herkes tarafından bilinmektedir.

Bütün bu önlemler gayrimenkul mülkiyet haklarının icrasına ciddi sınırlamalar getirmiştir. Örneğin:

- Yetkili makamlar tarafından Rum kökenli vatandaşların alım satım işlemlerinin yasaklanması, izin almaları hususunun dayatılması.
- Haksız idari tedbirler kullanılarak miras haklarından mahrum edilmeleri.

Birçok konuda Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi son 15 yıldır, yönetimdeki idari yasadışı eylemleri tespit etti ve bir çok başvuruyu haklı buldu. 2004 yılından sonra Türkiye, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin verdiği bu kararları saygı ile karşıladı.

Gayrimenkul sahiplerini sömürme sorununun bugünkü durumu:

Yukarıdaki 1. paragrafta anlatılan sorun zaman aşımı içinde ve özellikle son yıllarda artış göstermiş ve git gide daha da kötüleşmeye ve kontrol edilemeyen bir düzeye varmıştır.

Bu durumdan sadece hak sahipleri (maddi ve manevi) zarara uğramakla kalmaz, aynı zamanda Devletin kendisi de zarar görür. Bu yasadışı kazanç işlemi gittikçe yoğunlaşarak artmaya devam eder.

Bizler bu konuyu 2012 yılından itibaren Kamu Başdenetçiliği Başkanlığı (Ombudsman) yetkililerine ve bir çok kez Dışişleri Bakanlığına (ekli yazışma) ile bildirdik.

Yukarıda yazılanları dikkate alarak size aşağıda yazılan önerilerimizi sunarak yetkili makamlara iletilmesini rica ediyoruz: Gayrimenkullerini yasal olarak geri almak isteyen ve sorun yaşayan vatandaşlara devlet tarafından danışmanlık hizmeti kurulması. Bu hizmet sorun hakkında bilgi sahibi olan Ombudsmana bağlı olmalıdır. Vatandaşlar konsolosluk yetkilileri aracılığı ile veya güvenli olan bir internet sitesinden sorularını iletebilmelidirler.

Ayrıca, 1. öneride belirtilen hizmeti verecek olan daireler, mirasçılarının sömürülmesini en aza indirmek için Konsolosluklara belirli vekaletname türlerinin kullanılması yönünde talimat vermelidirler.

Ombudsman, denetim birimleri ile birlikte yukarıda belirtilen olası yasadışı işlemlerin tahdit edilmesi için gerekli yasal önlemlerin gerçekleşmesini sağlamalıdır.

Saygılarımızla

Nikolaos Uzunoglu
Başkan

Nikolaos Anagnostopoulos
Genel Sekreter

**ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ ΤΟΥ ΥΠΟΜΝΗΜΑΤΟΣ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΠΡΕΣΒΗ ΤΗΣ ΤΟΥΡΚΙΑΣ ΠΟΥ ΥΠΟΒΛΗΘΗΚΕ
ΤΟΝ ΜΑΡΤΙΟ 2017 ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΕΥΕΤΑΙ ΣΤΙΣ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΕΣ 2 ΣΕΛΙΔΕΣ.**

Σοβαρό πρόβλημα με, νομικό περιεχόμενο, που απασχολεί τα μέλη της Ρωμιορθόδοξης Κοινότητας που έχουν εξαναγκαστεί να εκπατριστούν ενάντια στην θέληση τους, αφορά την εξασφάλιση και την ανάκτηση των δικαιωμάτων ιδιοκτησίας τους επί ακινήτων περιουσιών στην Πόλη.

Το κύριο πρόβλημα που παρουσιάζεται σήμερα αφορά την εκμετάλλευση πολιτών που έχουν αδικηθεί στο παρελθόν και γίνονται θύματα εκμετάλλευσης από κύκλους οργανωμένων συμφερόντων. Σκοπός του υπομνήματος αυτού είναι η ανάλυση του ζητήματος και προτάσεις στα πλαίσια των αρχών του Νόμου Κράτους ώστε να υπάρξει αντιμετώπιση της κατάστασης αυτής παράνομης εκμετάλλευσης αλλά και ενέργειες που έχουν τον χαρακτήρα σφετερισμού πόρων του Κράτους της Τουρκίας από τους κύκλους αυτούς.

Ανάλυση

Τα τελευταία χρόνια έχει δημιουργηθεί ένα εκτενές κύκλωμα ατόμων που δρα με τον εξής τρόπο:

Με την παράνομη πρόσβαση σε αρχεία Tapu (με μετατροπή των αρχείων σε ψηφιακή μορφή διευκολύνεται αυτό πάρα πολύ) βρίσκονται σχολάζουσες ακίνητες περιουσίες και εντοπίζονται παλαιοί ιδιοκτήτες που έχουν εκπατριστεί από τη χώρα.

Παράλληλα με τον ίδιο τρόπο αντλούνται πληροφορίες από δημοτολόγια και με βάση αυτές αρχίζει η αναζήτηση κληρονόμων σε διάφορες χώρες του εξωτερικού της Τουρκίας.

Με την εύρεση κάποιου απογόνου αποσπάται, χωρίς να τον ενημερώσουν πλήρως, αόριστα και γενικά πληρεξούσια και παράλληλα υπογράφονται συμφωνητικά που προβλέπουν αμοιβές 40-50% της αξίας του ακινήτου υπέρ των κύκλων αυτών.

Πολλές φορές οι κύκλοι εκμετάλλευσης αποκρύπτουν τα ακριβή στοιχεία των ακίνητων περιουσιών και με διάφορα πλάγια μέσα ιδιοποιούνται το μεγαλύτερο μέρος των περιουσιών δίνοντας ελάχιστα ή μάλιστα καθόλου στην πραγματικούς ιδιοκτήτες.

Ένας τρόπος που φαίνεται να γίνονται τα παραπάνω, είναι η επιλογή ενός «γνωστού» δικαστή σε εντελώς μακρινές έδρες δικαστηρίων από τον γεωγραφικό χώρο που βρίσκονται τα ακίνητα ενδιαφέροντος. Η ενέργεια αυτή ίσως θέτει το θέμα πιθανών παράνομων συναλλαγών αλλά σε κάθε περίπτωση παραβιάζει την αρχή του φυσικού δικαστή, αφού ένα ακίνητο στην Istanbul κρίνεται από δικαστή π.χ. στα Άδανα.

Πηγή του προβλήματος

Είναι γνωστό ότι το 90% του πληθυσμού των 100.000 Ρωμιών που όταν στις αρχές της δεκαετίας του 1960 εξαναγκάστηκε να εκπατριστεί παρά την θέλησή του την περίοδο 1964-1995. Κατά την εκρίζωση αυτή πολλοί δεν είχαν την δυνατότητα να εξασφαλίσουν την προστασία των ακίνητων περιουσιών τους. Συνέπεια δε του τραύματος εκρίζωσης, πολλές φορές οι γονείς έχοντας δεχτεί ότι πλέον όλα έχουν χαθεί και καλό είναι να μην τους απασχολήσει πια το θέμα, δεν ενημέρωναν τους απογόνους τους και ακόμα υπάρχουν περιπτώσεις που κατέστρεφαν τα έγγραφα που αφορούσαν τους ιδιοκτήτες τους.

Συνέπεια των παραπάνω με την διέλευση 50-60 ετών τα μέλη της νέας γενιάς μη γνωρίζοντας τίποτα γίνονται εύκολα θύματα των κυκλωμάτων που αναφέραμε.

Θα πρέπει να τονιστεί ότι έχει συμβεί σε αρκετές περιπτώσεις οι κύκλοι αυτοί να προσπαθούν να υφαρπάξουν πληρεξούσια ακόμα και από απογόνους υπαχθέντων στην Ελληνο-Τουρκική Ανταλλαγή πληθυσμών της Σ. Λωζάνης, που δείχνει ότι γίνεται απόπειρα ληστείας και του Κράτους της Τουρκίας αφού νομικά δεν υπάρχει τέτοια δυνατότητα.

Δεύτερη βασική αιτία δημιουργίας του προβλήματος αυτού είναι οι περιορισμοί ιδιοκτησιακών δικαιωμάτων, που είναι γνωστό ότι ιδιαίτερα ασκήθηκαν την περίοδο 1964-1995 με πολλές διοικητικές πράξεις – εκδόσεις μυστικών διαταγμάτων – που δεν δημοσιεύονταν στην επίσημη εφημερίδα της Κυβέρνησης. Όλα τα μέτρα αυτά έθεταν σοβαρούς περιορισμούς στην άσκηση των δικαιωμάτων της ιδιοκτησίας σε ακίνητες περιουσίες, όπως :

Απαγόρευση αγοροπωλησιών με την επιβολή λήψης άδειας από της αρχές σε πολίτες με Ρωμαίικη καταγωγή .

Μη αναγνώριση κληρονομικών δικαιωμάτων με χρήση άδικων διοικητικών μέτρων.

Σε αρκετές περιπτώσεις τα τελευταία 15 χρόνια το ΕΔΔΑ έχει διαπιστώσει έκνομες ενέργειες των οργάνων διοίκησης και έχει δικαιώσει τους

προσφεύγοντες. Αναγνωρίζεται ότι μετά από το 2004 τα Κυβερνητικά όργανα της Τουρκίας σέβονται της αποφάσεις του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΔΔΑ). Σημερινή κατάσταση του προβλήματος εκμετάλλευσης των κληρονόμων ακίνητων ιδιοκτησιών:

Είναι διαπιστωμένο ότι με τη παρέλευση του χρόνου, τα τελευταία χρόνια το πρόβλημα που περιγράφηκε στην παραπάνω παράγραφο 1 επιδεινώνεται και πλέον καθίσταται ανεξέλεγκτο. Είναι προφανές ότι με την κατάσταση αυτή εκτός από τη ζημιά (υλική και ηθική) που υφίστανται οι δικαιούχοι, ζημιώνει και το ίδιο Κράτος και εντείνει μια ατμόσφαιρα εκμετάλλευσης και παράνομης κερδοφορίας.

Έχουμε θέσει το θέμα από το έτος 2012 προς τις αρχές Ombudsman αλλά και πολλές φορές προς το Υπουργείο Εξωτερικών (συνημμένη αλληλογραφία)

Λαμβάνοντας υπόψη τα παραπάνω οι προτάσεις μας συνίστανται:

Να δημιουργηθεί μια κρατική υπηρεσία παροχής συμβούλων σε πολίτες που αντιμετωπίζουν προβλήματα στην νόμιμη ανάκτηση των περιουσιών τους. Η υπηρεσία αυτή μπορεί να υπάγεται στον Ombudsman που έχει γνώση για το πρόβλημα. Οι πολίτες πρέπει να μπορούν να υποβάλουν ερωτήματα προς την Υπηρεσία αυτή διαμέσου των Προξενικών αρχών ή ακόμα με ασφαλή τρόπο από το διαδίκτυο.

Επιπλέον, η υπηρεσία της παρ.(1) να στέλνει οδηγίες προς τα εμπλεκόμενα Γενικά Προξενεία για την τήρηση συγκεκριμένων τύπων πληρεξούσιων που θα ελαχιστοποιούν την εκμετάλλευση των κληρονόμων.

Ο Ombudsman να προβεί μαζί με τις ελεγκτικές αρχές για την άσκηση των απαραίτητων νομικών ενεργειών για τον όσο το δυνατό περιορισμό των παράνομων δράσεων που αναφέρθηκαν παραπάνω.

ΔΡΑΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

«ΕΛΠΙΣ» ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΣΕ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΕΣ ΠΟΥ ΕΧΟΥΝ

ΕΚΠΑΤΡΙΣΜΕΝΑ ΜΕΛΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΙΤΕΣ ΓΙΑ ΕΠΑΝΑΠΑΤΡΙΣΜΟ

Το Δ.Σ. της Οι.Ομ.Κω. στο πλαίσιο του Προγράμματος ΕΛΠΙΣ, προσκαλεί οικογένειες που τουλάχιστον ένα μέλος τους ανήκει στην εκπατρισμένη Κοινότητα των Ρωμιών της Πόλης, εφόσον ενδιαφέρονται να εκδηλώσουν την πρόθεσή τους για τη συμμετοχή τους στην αναφερόμενη Δράση που αποσκοπεί στην υποστήριξη οικογενειών που επιθυμούν να εγκατασταθούν και να ζήσουν στην Κωνσταντινούπολη ως μέλη της Ομογένειας.

Σκοπός της Δράσης είναι η υποστήριξη της προετοιμασίας και η διεύρυνση του επαναπατρισμού στην Κωνσταντινούπολη, όπως επίσης και η υποστήριξη για ένα μεταβατικό διάστημα μετά από την εγκατάσταση στην Πόλη. Κάθε περίπτωση θα εξεταστεί από την αρμόδια Επιτροπή ανεξάρτητα. Προτεραιότητα θα δοθεί σε οικογένειες με παιδιά με τη δέσμευση ότι θα σπουδάσουν στα Ομογενειακά σχολεία.

Οι ενδιαφερόμενες/οι παρακαλούνται να αποστείλουν το συντομότερο δυνατόν email στη διεύθυνση: nnar@otenet.gr εκδηλώνοντας το ενδιαφέρον τους, ώστε να αρχίσει η διαδικασία της πιθανής ένταξής τους στην αναφερόμενη Δράση.

ΔΡΑΣΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΕΛΠΙΣ

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ ΓΙΑ ΥΠΟΤΡΟΦΙΕΣ ΓΙΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΕΣ ΣΠΟΥΔΕΣ ΣΕ ΑΕΙ ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ ΓΙΑ ΠΤΥΧΙΟΥΧΟΥΣ ΑΕΙ ΠΟΥ ΕΧΟΥΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΤΑΓΩΓΗ

Το Πρόγραμμα είναι ανοικτό σε συνεχή βάση και έχουν επιλεξιμότητα οι απόφοιτες/οι ΑΕΙ με την προϋπόθεση ότι έχουν ή θα γίνουν δεκτοί από Πανεπιστήμια της Κωνσταντινούπολης σε οποιαδήποτε κλάδο επιστήμης. Οι υποψήφιοι/οι παρακαλούνται να επικοινωνήσουν με την ΟιΟμΚω nnar@otenet.gr

Το Δ.Σ. της Οι,Ομ.Κω. ευχαριστεί θερμά τους δωρητές του Προγράμματος Κοινωνικής Αλληλεγγύης

- Σολομών Ουνιάντετ Ρεαλτορς 200 Ε
- Μαρία Χρηστίδου 50 Ε

Εις μνήμη της αείμνηστης Μαρίας Χαρισιάδου

- κ. Σάββα Τσιλένη 50 Ε
- Συμπολίτισσα μας που θέλει να διατηρηθεί η ανωνυμία της 20 Ε
Το Δ.Σ. του Κοσμετείου Ιδρύματος ευχαριστεί για τις δωρεές
  - Ευσταθία Βατάλη 400 Ε
- Εταιρεία Μελέτης της καθ' ημάς Ανατολής 100Ε μνήμη της Μαρίας Χαρισιάδου
  - Ελεάνα Γιουβανίδου 15 Ε, κ. Αναγνώστου 20 Ε.

Πρόσκληση για Εθελοντικές Εργασίες:

- Μελέτη αρχείου για την Λατινική Κωνσταντινούπολη και σύνταξη εργασίας (θα μπορούσε να αφορά διπλωματική εργασία σε ΑΕΙ).
- Μετάφραση από τα Τουρκικά στα Ελληνικά του βιβλίου «Πολιτική Οικονομία» του Σαράντη Αρχιγένη (1834).
  - Αξιοποίηση μεθόδων τεχνικής νοημοσύνης για ανάγνωση οθωμανικών και караμανλίδικων κειμένων.
- Δημιουργία ευρετηρίου για τις ανασκαφές που γίνονται στην Τουρκία σε περιοχές Ελληνικού πολιτισμού.

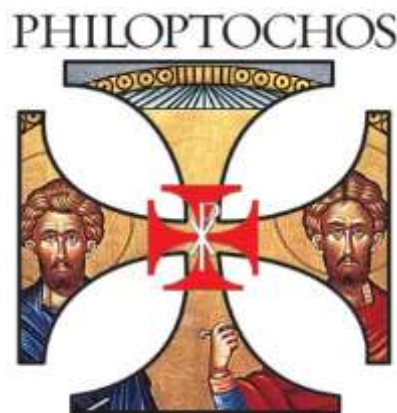
Πρόσκληση για εκδήλωση ενδιαφέροντος για παρακολούθηση από νυν ή μελλοντικούς εθελοντές διαδικτυακών σεμιναρίων:

- ‘ Εφαρμογή μεθόδων Τεχνικής Νοημοσύνης στην επίλυση πρακτικών προβλημάτων.
- Εκμάθηση τουρκικής γλώσσας σε αρχάριους και προχωρημένους.

Το κατά πόσο θα γίνουν τα σεμινάρια θα εξαρτηθεί από τον αριθμό των ενδιαφερομένων. Απάντηση : nnap@otenet.gr

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟ — EXPRESSION OF THANKS

The Administrative Board of the Ecumenical Federation of Constantinopolitans expresses its cordial thanks and appreciation to the Greek Orthodox Ladies Philoptochos Society of America for their generous donation to the Social Solidarity Program of EFC. The Philoptochos donation will provide food support to the needy for the next 4 months. The Philoptochos Society is the separately incorporated women's philanthropic arm of the Greek Orthodox Archdiocese of America, has over 25,000 members. We thank His Eminence Archbishop Elpidophoros of America, past President Arlene Siavelis Kehl and current President Debbie George. The continued support that we have received from the National Philoptochos and its members is greatly appreciated and has made a difference in the lives of those who are most needy.

Το Δ.Σ. της Οικουμενικής Ομοσπονδίας Κωνσταντινουπολιτών εκφράζει τις πλέον εγκάρδιες ευχαριστίες και την εκτίμησή της προς την Φιλόπτωχο Κυριών της Ελληνορθόδοξης Κοινότητας των Ηνωμένων Πολιτειών Αμερικής για την γενναιόδωρη δωρεά της για το Πρόγραμμα Κοινωνικής Αλληλεγγύης της Οι.Ομ.Κω. με την οποία θα καλυφθούν οι ανάγκες του Προγράμματος για τους επόμενους 4 μήνες. Η Φιλόπτωχος Κυριών είναι εγγεγραμμένη ως ανεξάρτητο γυναικείο σωματείο και αποτελεί τον φιλανθρωπικό βραχίονα της Ελληνορθόδοξης Αρχιεπισκοπής της Αμερικής, με 25.000 μέλη. Ευχαριστούμε τον Σεβασμιώτατο Αρχιεπίσκοπο Αμερικής κ. Ελπιδοφόρο, την π. Πρόεδρο της Φιλόπτωχου Κυριών κυρία Αρλένε Σιαβέλης Κέχλ και την νέα Πρόεδρο κυρία Ντέμπη Τζώρτζ. Η συνεχής υποστήριξη που έχουμε λάβει από την Φιλόπτωχο Κυριών της Ελληνορθόδοξης Κοινότητας των Η.Π.Α. και τα μέλη της, εκτιμάται ιδιαίτερα και έχει βοηθήσει τους συμπολίτες μας στα προς το ζην όσων έχουν μεγαλύτερη ανάγκη.

Του Τσαγατάϊ Αναντόλ / Çağatay Anadolu

6/7 Σεπτεμβρίου 1955

Ένα βράδυ της θρησκευτικής γιορτής «καντήλ». Τα παιδιά της οδού Νακκάς Χαϊντάρ στη συνοικία του Φαναρίου περιφέρονται από πόρτα σε πόρτα με κεριά ή λυχνάρια στα χέρια τους, φωνάζοντας:

Πορτα με λάδι, πόρτα με μέλη

Πίσω η μέγα πόρτα του χατζή

Κάρβουνα στις αποθήκες

Να μας ζήσουν οι κυρίες

Φοράει την παντόφλα της

Κι έρχεται η θείσα μας

Μας δίνει τους παράδες

Για το λάδι για τα κεριά

Για την καντήλα μέσα στη νύχτα

Τα παράθυρα ανοίγουν και ρωτούν "Πόσοι είστε;", και χρήματα τυλιγμένα σε μαντήλι ή σε χαρτί ρίχνονται στα παιδιά.

Η οδός Νακκάς Χαϊντάρ είναι ένας παλιός δρόμος της Κωνσταντινούπολης στη συνοικία του Φαναρίου στη γειτονιά Τεβκί Τζαφέρ. Είναι σαν ένας άξονας που εκτείνεται μεταξύ των μουσουλμανικών και χριστιανικών συνοικιών της Κωνσταντινούπολης της δεκαετίας του 1950. Αν ανεβείτε την ανηφόρα, περνώντας ανάμεσα από τον Τεκκέ των Μεσνεβί και το Τζαμί Τεβκί Τζαφέρ θα συναντήσετε τάφους και νεκροταφεία κατά μήκος της λεωφόρου Ισμαήλ Αγά, φτάνοντας στο Τσαρσαμπά και το Φατίχ. Αν κατεβήτε προς τα κάτω θα φθάσετε στη λεωφόρο Κιρεμίτ και στο Μπαλατά όπου ζουν κυρίως οι Εβραίοι. Αν προχωρίσετε στο δρόμο Ατγκετζμέζ ο οποίος κανεί ένα T με το δρόμο Νακκάς θα φτάσετε στην Εκκλησία της Παναγίας της Μουχλιώτησας και περνώντας από την μικρή πλατεία όπου υπάρχουν το Λύκειο Θυλαίων Ιωακήμειο και η πίσω πόρτα της Μεγάλης του Γένους Σχολής, θα φτάσετε στο Φανάρι όπου βρίσκεται το Πατριαρχείο.

Το Νακκάς Χαϊντάρ είναι ένας λιθόστρωτος δρόμος με μεγάλα σκαλοπάτια μέχρι τη διασταύρωση του με το Ατγκετζμέζ. Τα σκαλιά καταλήγουν μπροστά από το κτίριο με τον αριθμό 6 και ο δρόμος εκτείνεται με μεγάλη κλίση μέχρι την οδό Κιρεμήτ. Τώρα, τα σκαλιά έχουν «ξηρισθεί» και στρωθεί με λιθόστρωτα για να ταιριάζουν στον αυτοκινητιστικό πολιτισμό. Και στις δύο πλευρές, υπάρχουν πλινθόκτιστα ή πέτρινα σπίτια, τα περισσότερα τριόροφα, μερικά με παράθυρα σε προεξοχή, χτισμένα πολύ μετά την πυρκαγιά του Φαναρίου. Οι σιδερένιες πόρτες αυτών των σπιτιών είναι προσβάσιμες μέσω μαρμαρινών σκαλοπατιών. Κάποια από αυτά έχουν σιδερένιες προεξοχές στα πρώτα σκαλοπάτια για να αφαιρείται η λάσπη από τα παπούτσια. Υπάρχει μια μικρή δεύτερη πόρτα για να μπειτε στους ημιυπόγειους κάτω ορόφους των σπιτιών. Μπορείτε να μπειτε στο ντουλάπι/κουζίνα από εδώ. Στο βάθος, υπάρχουν μικροί κήποι όπου οι ντομάτες θρυμματίζονται σε λεκάνες για να γίνει η σάλτσα.

Ο δρόμος Νακκάς Χαϊντάρ εκείνα τα χρόνια ήταν ένας δρόμος όπου μια προσεκτική μητέρα θα μπορούσε να αφήσει άνετα το παιδί της να παίζει. Σκουπιζόταν και πλενόταν καθημερινά από τις γυναίκες, ήταν πεντακάθαρος και ήσυχος... Τα ταπεινά σπίτια ήταν περιποιημένα, τα ρόπτρα στις πόρτες γυαλισμένα μέχρι να λάμπουν. Τα καλοκαίρια όλοι κάθονταν μπροστά στις πόρτες τους. Στα πεντακάθαρα μαρμάρινα σκαλοπάτια απλώνονταν χαλιά, ρίχνονταν μαξιλάρια και πίνονταν δυνατά τσάγια. Ήταν πολύ ντροπή να πετάς σκουπίδια, να απλώνεις ρούχα σε ορατά σημεία ή να εμφανίζεσαι στους γείτονες με πιτζάμες.

Στο κέντρο του Νακκάς Χαϊντάρ, στο σημείο που διασταυρώνεται με τον Ατγκετσμέζ, στο σπίτι με τα κόκκινα τούβλα με τον αριθμό 8, ζουν τα αδέρφια Φαχρί και Τζεβντέτ που ήρθαν από τη Χόπα στην Κωνσταντινούπολη το 1933. Επειδή διατηρούν ένα παντοπωλείο στο Κιουτσουκμουσταφάπασα στις όχθες του Κερατίου Κόλπου, τους αποκαλούν "Λαζ Μπακάλ" (Λαζοί Παντοπώλες). Και τα οκτώ παιδιά στο σπίτι σπουδάζουν, ο μεγαλύτερος έχει γίνει μηχανικός.

Στο νούμερο 10 προς τα πάνω ζει ένας ηλικιωμένος Ρωμιός φαρμακοποιός, η κόρη του, ο γαμπρός του και ο εγγονός του Γιανούλης. Ο γαμπρός είναι πωλητής στο Καπαλί Τσαρσί, πάντα ξυρισμένος και με γραβάτα, ένας κύριος.

Στον αριθμό 12 ζει η Βικτωρία, που είναι σε ηλικία γάμου, με τον αδελφό της και τη νύφη της. Η Βικτώρια έχει μια θρυλική προίκα· κεντήματα, κεντητά σεντόνια, μαξιλαροθήκες, καλύμματα... το καθένα ένα έργο τέχνης. Η μεγάλη κόρη στον αριθμό 8, η Ναϊμέ, μαθαίνει πολλά από τη Βικτωρία για την προετοιμασία της προίκας, τα χειροτεχνήματα και το ράψιμο.

Προς τα κάτω, στον αριθμό 6 ζει η κυρία Λατιφέ (η Λατιφέ Χανούμ) από τη Ρίζε με τον σύζυγό της και τους τρεις γιους τους, τον Σαμπαχατίν, τον Σελαχατίν και τον Σααντετίν. Στον αριθμό 4 ζει άλλη μια οικογένεια από τη Ρίζε, η κυρία Σανιγέ, ο σύζυγός της που είναι καπετάνιος σε τάκα (είδος πλοίου), και τα παιδιά τους Σουλεϊμάν και Ερντίντς. Ο Ερντίντς σύντομα θα βυθίσει τον δρόμο στο πένθος πέφτοντας κάτω από ένα προασιακό τρένο εξαιτίας ενός χαστουκιού από τον πατέρα του.

Στον αριθμό 2 ζουν δύο ηλικιωμένες Ρωμιές. Κομψές κυρίες που φορούν πάντα μαύρα. Στο τελευταίο σπίτι σε αυτή την πλευρά του δρόμου, που δεν έχει αριθμό στον Νακκάς Χαϊντάρ επειδή η πόρτα του ανοίγει στη λεωφόρο Κιρεμίτ, ζει μια εύπορη Ρωμιά οικογένεια που έχει ακόμη και ψυγεία. Σχεδόν όλα τα μπουκάλια νερού του δρόμου ψύχονται εδώ.

Απέναντι από αυτό το σπίτι, στον αριθμό 1 ζει ένας συνταξιούχος αξιωματικός με τη σύζυγό του και την κόρη τους Αϊτέν. Ο συνταξιούχος αξιωματικός έχει αφοσιωθεί στη θρησκεία και είναι γνωστό ότι πηγαίνει σε ζικρ (θρησκευτική τελετή) κάπου στον δρόμο προς το Τσαρσάμπα. Αυτό είναι το σπίτι με τον μεγαλύτερο κήπο στον δρόμο Νακκάς Χαϊντάρ. Την ημέρα του Χιντιρελέζ (παραδοσιακή γιορτή σαν το έθιμο του Κλήδονα), όλοι οι κάτοικοι αυτού του δρόμου συγκεντρώνονται σε αυτόν τον κήπο, κάνουν ευχές και πίνουν σερμπέτι από τη βρύση του δοχείου του τουκενμέζ (ένα ποτό παρόμοιο με το σιρόπι που γίνεται

από ζύμωση φλουδών και κοτσανιών φρούτων και πολλαπλασιάζεται προσθέτοντας νερό καθώς πίνεται). Οι γείτονες φτιάχνουν εδώ χαλβά από λινάρι.

Στον αριθμό 5 ζουν η Μαρίκα με τον σύζυγό της, τον γιο τους Μάκη και την κόρη τους Εφίτσα. Το καλοκαίρι πηγαίνουν στο νησί, είναι από τις εύπορες οικογένειες του δρόμου. Ο μικρότερος γιος στον αριθμό 8 είναι λίγο ερωτευμένος με την Εφίτσα. Στον αριθμό 7 ζουν η κυρία Καλεπετρίνα, ο σύζυγός της και οι δύο γιοί τους. Η κυρία Καλεπετρίνα, που προσφέρει γλυκό κουταλιού μαστίχα στους επισκέπτες της, μένει το καλοκαίρι στο Τσενγκέκιοϊ.

Στη γωνία όπου διασταυρώνονται ο Νακκάς Χαϊντάρ και ο Ατγκετσμέζ, στο σπίτι με αριθμό 12 με την πόρτα στον Ατγκετσμέζ, ζουν ο θείος Εκρέμ από τις Σέρρες, η αδελφή του Φικριγέ και η θετή τους κόρη Φατμά, που είναι ενήλικη γυναίκα. Οι κυρίες Φικριγέ και Φατμά δεν έχουν παντρευτεί ποτέ. Γι' αυτό θέλουν να τις αποκαλούν "αδελφή" και όχι "θεία". Ο θείος Εκρέμ διαβάζει το Κοράνι στα αυτιά των νεογέννητων μουσουλμανόπαιδων αυτού του δρόμου. Στους επάνω ορόφους ζουν η χήρα του αδελφού του θείου Εκρέμ, η κυρία Μεμμουνέ, η κόρη της Μουαμέρ και ο σύζυγός της. Από το γραμμόφωνο της κυρίας Μουαμέρ ακούγεται συχνά το γαζέλι (gazel, είδος ποιήματος) "Παντού σκοτάδι, εκείνο το μέρος γεμάτο φως". Επειδή η κυρία Μουαμέρ έχασε τα παιδιά της σε βρεφική ηλικία, "γεννά" το τελευταίο της παιδί, τον Γιασάρ, με την βοήθεια της Ναζιμέ, της μεγάλης νύφης στον αριθμό 8 που έχει γεννήσει τέσσερα υγιή παιδιά. Της φοράνε ένα πουκάμισο με φαρδύ γιακά, το μωρό μπαίνει από τον γιακά του πουκαμίσου και βγαίνει από το κάτω μέρος. Υπάρχουν κι άλλες τέτοιες δοξασίες. Χύνουν μολύβι ή το παιδί που έχει χτυπήσει από κατσίκια μπαίνει κάτω από ένα σεντόνι, καίγεται μια τούφα από το τρίχωμα της κατσίκας και γίνεται κάπνισμα.

Απέναντι από το σπίτι του θείου Εκρέμ, στο σπίτι με αριθμό 19 που η πόρτα του ανοίγει επίσης στον Ατγκετσμέζ, ζει μια οικογένεια εργατών που δουλεύουν στο Ρεζί (Εργοστάσιο Καπνού στο Τζιμπαλί - Régie). Η κόρη τους Νεζαχάτ θα αποφοιτήσει αργότερα από τη Σχολή Οικονομικών.

Σε αυτή την πλευρά του Νακκάς Χαϊντάρ, στο σπίτι αριθμός 13 με έναν μικρό κήπο μπροστά, ζουν ο Φουάτ, η αδελφή του Φατμά και η οικογένειά τους. Παρόλο που ο Φουάτ είναι σε ηλικία δημοτικού, μιλάει καταπίνοντας τις λέξεις, λέει "Φάμα" αντί για Φατμά και "μπελεμπέλε" αντί για λεμπλεμπί (στραγάλια).

Πάνω από αυτό το σπίτι, μέσα σε έναν κήπο που η πρόσοψή του στον Νακκάς Χαϊντάρ εκτείνεται μέχρι το τέλος του δρόμου και καλύπτει σχεδόν το μισό της λεωφόρου Μεσνεβιχανέ από πάνω, βρίσκεται ένα αρχοντικό. Στον χάρτη του Pervittch του 1929, αυτό το μέρος ονομάζεται Κήπος του Μεγάλου Κανάκη. Τη δεκαετία του 1950 αναφέρεται ως ο κήπος του Μπάρμπα. Ο Μπάρμπα ίσως να μην είναι ο ιδιοκτήτης του ακινήτου, αλλά ο κηπουρός. Ο γέρος Μπάρμπα είναι ανεκτικός απέναντι στα παιδιά που μπαίνουν στον κήπο για να κλέψουν δαμάσκηνα και σύκα.

Στον Ατγκετσμέζ, στο σπίτι αριθμός 17 δίπλα στο σπίτι της Νεζαχάτ, ζει ένας αστυνομικός με τη σύζυγό του Λουτφιγέ και τον γιο τους Ιχσάν. Αν προσπεράσουμε ένα σπίτι, στον αριθμό 13 ζουν ο κύριος Μουνίρ, που είναι επιστάτης σε ένα εργοστάσιο, και η σύζυγός του Εμινέ. Ο κύριος Μουνίρ, που είναι αδελφός της Νουριγέ, της μικρής νύφης τον αριθμό 8, έχει εκπληκτικές μαγειρικές ικανότητες. Στο οικόπεδο δίπλα σε αυτό το σπίτι, τα παιδιά του Νακκάς Χαϊντάρ και του Ατγκετσμέζ παίζουν μπάλα.

Πίσω από το οικόπεδο υψώνεται ο τοίχος του Κήπου του Μεγάλου Κανάκη ή όπως λεγόταν τη δεκαετία του 1950, ο Κήπος του Μπάρμπα. Στην άλλη γωνία του οικοπέδου, στο σπίτι αριθμός 5, ζουν και πάλι δύο ηλικιωμένες Ρωμιές. Τα παιδιά κάπου-κάπου χτυπούν το κουδούνι τους και φεύγουν τρέχοντας.

Ακριβώς απέναντι από το σπίτι όπου ζει ο κύριος Μουνίρ βρίσκεται το μεγαλύτερο και πιο εντυπωσιακό κτίριο και των δύο δρόμων, όπου ζουν οι Μπόμπο (Χαράλαμπος). Ο πατέρας του Μπόμπο έχει ένα κατάστημα υποδημάτων. Αυτό το κτίριο με τον κήπο φαίνεται να ανήκει και πάλι στον Κανάκη στον Χάρτη του Pervittch.

Στο τέλος του δρόμου Ατγκετσμέζ, στον αριθμό 7 της οδού Ουστρομτζά, υπάρχει το "Στοιχειωμένο Σπίτι" όπου κανείς δεν ζει και τα παιδιά δεν πλησιάζουν πολύ. Σύμφωνα με τον Χάρη Σπαταρή, που γεννήθηκε στο Φανάρι το 1906, τη δεκαετία του 1920 ήταν το αρχοντικό ενός πλούσιου Ρωμιού, του Κοσμίδη, και η εξωτερική του όψη ήταν βαμμένη με λαδομπογιά. Στον Χάρτη του Pervittch του 1929 αναφέρεται ως "Ecole Turque, ex-Cosmidis / Τουρκικό Σχολείο, πρώην Κοσμίδης".

Αν συνεχίσετε από τον δρόμο Φιρκετετζί (το 1929 ονομαζόταν δρόμος Ρεαγιά) δίπλα στο "Στοιχειωμένο Σπίτι", φτάνετε στην Εκκλησία Παναγία Μουχλιώτισσα. Αυτή η μικρή και χαριτωμένη εκκλησία, μαζί με τα βοηθητικά της κτίρια, σχηματίζει ένα νησί στη μέση των δρόμων που την περιβάλλουν. Τα παιδιά της γειτονιάς, μέσα στην ατμόσφαιρα του θαυμασμού για την Αμερική που μόλις άρχιζε να διαμορφώνεται τη δεκαετία του 1950, παίζουν "ντάκμεν" (πόλεμο) κρυβόμενα στις εσοχές και προεσοχές των κτιρίων που σχηματίζουν το «νησί».

Οι δεσμοί γειτονίας στη συνοικία είναι αρκετά στενοί. Πηγαίνουν σε γάμους στην εκκλησία ή στις αίθουσες γάμων. Κατά το Ραμαζάνι, οι Μουσουλμάνοι προσφέρουν λουκουμάδες στους Ρωμιούς, και το Πάσχα οι Ρωμιοί προσφέρουν τσουρέκια και βαμμένα αυγά στους Μουσουλμάνους. Στις συζητήσεις μπροστά στις πόρτες, οι Τούρκοι μαθαίνουν συνταγές για μαρμελάδες, κέικ και γλυκά από τους Ρωμιούς. Ο μικρότερος γιος του αριθμού 8 τρώει το πρώτο του κακάο πουτίγκα στη θεία Καλεπετρίνα και ξετρελαίνεται με αυτό το "σοκολατένιο" γλυκό. Τα παιδιά του δρόμου παίζουν μαζί μπάλα στο οικόπεδο. Το "καψούλι" είναι ένα παιχνίδι που αγόρια και κορίτσια δεν μπορούν να σταματήσουν να παίζουν μέχρι το βράδυ. Τα πιο συχνά παιχνίδια είναι "τσελίκι-τσομάκι", "κούκα",

"σβούρα", "κρυφτό", "τυφλόμουγα" και "βόλοι". Τα μουσουλμανάκια γνωρίζουν επίσης ελληνικά στο επίπεδο της γλώσσας του παιχνιδιού (Έλα δω Γιάννη, έλα δω!). Δεν υπάρχουν παιχνίδια αγορασμένα από καταστήματα και αυτά που υπάρχουν, για παράδειγμα αυτοκίνητα με ρόδες από καρούλια κλωστής, κατασκευάζονται από τα παιδιά. Τα σνακ περιορίζονται σε στραγάλια, αλεύρι από στραγάλια και ζαχαρωμένα στραγάλια. Συλλέγουν καπάκια από αναψυκτικά και εικόνες καλλιτεχνών από τσίχλες Ζάμπο. Υπάρχει ένας εκπληκτικά μεγάλος αριθμός μαρκών αναψυκτικών (Όλυμπος, Άτλας, Ουλουντάγ...) και επομένως ποικιλία καπακιών. Τα παιδιά που διαβάζουν επισκέπτονται συχνά τη Βιβλιοθήκη Μουράτ Μολλά πιο πάνω. Το ράφι με τα παιδικά βιβλία της βιβλιοθήκης είναι καταπληκτικό.

Όλοι οι κάτοικοι του δρόμου στριμώνονται στο καΐκι του Λαζού καπετάνιου και πηγαίνουν στη Χάλκη. Τους χειμώνες, όταν χιονίζει, ίσως είκοσι παιδιά στέκονται στη σειρά και ξεκινώντας από την κορυφή του Νακκάς Χαϊντάρ, πρώτα πηδώντας τα σκαλιά και μετά επιταχύνοντας στην απότομη κατηφόρα, απολαμβάνουν τις χαρές του ελκήθρου και φτάνουν σχεδόν μέχρι κοντά στο Μπαλάτ.

Δεν πηγαίνουν στον γιατρό εκτός αν είναι απολύτως απαραίτητο. Κάποια από τα φάρμακα της λαϊκής ιατρικής είναι να βάζουν πανί βουτηγμένο σε ξύδι στο μέτωπο για τον πυρετό, να σχεδιάζουν τετράγωνα με ιώδιο στην πλάτη, να πίνουν βρασμένα βότανα, να κάνουν κατάπλασμα με μπάμιες, να πίνουν τσάι από αλθαία και φλαμούρι, και να κάνουν μπάνιο με βρασμένα φύλλα καρυδιάς. Αν αυτά δεν βοηθήσουν, πηγαίνουν στον Δρ. Σάβα Ασλάνογλου, που έχει ιατρείο στο Τσαρσαμπά.

Οι παλιές παραδόσεις μαγειρέματος εξακολουθούν να χρησιμοποιούνται. Το μαγείρεμα σε φωτιά από μαγκάλι (μικρή εστία όπου καίει κάρβουνο και πάνω στη σχάρα τοποθετείται η κατσαρόλα) έχει εξαφανιστεί μετά τον πόλεμο, και οι αμερικανικές γκαζιέρες με αντλία αποτελούν μεγάλη καινοτομία και ευκολία. Τα τρόφιμα αποθηκεύονται σε καφάσια, ντουλάπες με σίτα. Στα φαγητά χρησιμοποιείται βούτυρο από την Τραπεζούντα και την Ούρφα. Αγοράζουν φθηνές χτυπημένες ντομάτες από την αγορά και φτιάχνουν μεγάλες ποσότητες πελτέ για τον χειμώνα. Όλες οι κατσαρόλες και τα τηγάνια είναι χάλκινα. Δεν υπάρχουν ακόμα απορρυπαντικά.

Χρησιμοποιούν ένα είδος πηλού που πωλούν οι Τσιγγάνοι για να καθαρίζουν τις καπνισμένες κατσαρόλες. Το πράσινο σαπούνι είναι από τα πιο συχνά χρησιμοποιούμενα προϊόντα καθαρισμού, ενώ το σαπούνι Χατζή Σακίρ είναι μια πολυτέλεια που προσφέρεται στους επισκέπτες. Η εισαγωγή της χύτρας ταχύτητας είναι ένα μεγάλο γεγονός. Αυτή η κατσαρόλα κυκλοφορεί μεταξύ των γειτόνων σαν περιπλανώμενη κατσαρόλα. Όποιος έχει φαγητό που μαγειρεύεται δύσκολα, ζητάει την κατσαρόλα. Οι αλουμιένιες κατσαρόλες που δεν χρειάζονται γάνωμα θα εμφανιστούν σε λίγα χρόνια. Το πρώτο ψυγείο που μπαίνει σε ένα ελληνικό σπίτι προκαλεί παρόμοιο ενθουσιασμό. Τώρα στέλνουν μπουκάλια νερού σε αυτό το σπίτι για να κρυώσουν ή ζητούν λίγο πάγο. Οι κάτοικοι του Νακκάς Χαϊνταρλί βλέπουν το πρώτο ραδιόφωνο σε μουσουλμανικό σπίτι το 1948 και το πρώτο πλυντήριο ρούχων το 1955. Τα σπίτια θερμαίνονται με σόμπες που καίνε πριονίδι, ξύλα και λιθάνθρακα.

Οι Νακκάς Χαϊνταρλί κάνουν τα ψώνια τους στην αγορά του Τσαρσαμπά και από πλανόδιους πωλητές με άλογα ή με ζυγαριές. Το γιαούρτι και το ελαιόλαδο πωλούνται με ζυγαριά, ενώ τα λαχανικά με άλογο. Ο πλανόδιος λαχανοπώλης με το άλογο ονομάζεται Ομέρ. Τα άτακτα παιδιά απειλούνται ότι θα δοθούν στον Ομέρ, οπότε τον φοβούνται χωρίς λόγο. Οι Τσιγγάνοι γανωματήδες μαζεύουν τα χάλκινα σκεύη από τα σπίτια, σκάβουν ένα μικρό λάκκο στο οικόπεδο του Ατγκετσεμέζ, ανάβουν φωτιά, βάζουν τα φυσερά τους στη φωτιά και ασκούν την τέχνη τους.

Γύρω από την Εκκλησία της Μουχλιώτισσα υπάρχουν εκπαιδευτικά κτίρια. Σύμφωνα με τον χάρτη του Pervititch, στην οδό Φικκετετζί φαίνεται ένα ελληνικό δημοτικό σχολείο αρρένων. Αυτό το σχολείο, που τώρα είναι ερείπιο, δεν λειτουργούσε ούτε τη δεκαετία του 1950. Η άλλη πλευρά της εκκλησίας βλέπει προς το Ιωακείμειο Ελληνικό Παρθεναγωγείο, το οποίο λειτουργούσε τη δεκαετία του 1950 αλλά τώρα είναι κλειστό. Απέναντι από την πλευρά που βλέπει στην οδό Τεβκί Τζαφέρ Μεκτεμπί βρίσκεται η πίσω πόρτα της Μεγάλης του Γένους Σχολής. Φτάνουμε στην οδό Σαντζακτάρ Γιοκουσουύ μέσω του δρόμου που στον χάρτη του Pervititch αναφέρεται ως Παλαιά οδός Ζαμπόγλου και τώρα είναι η συνέχεια της οδού Τεβκί Τζαφέρ Μεκτεμπί. Το πρώτο σπίτι εδώ, με αριθμό 2, αναφέρεται ως Βίλα Ξανθόπουλου στον χάρτη του Pervititch. Τη δεκαετία του 1950, σε αυτό το σπίτι ζει μια Ελληνίδα που παίζει πιάνο. Ο μεγάλος γιος του σπιτιού με αριθμό 8 ισιώνει τα μαλλιά του καθώς περνάει από μπροστά. Η Βίλα Ξανθόπουλου, η Βίλα Χαριτωνίδα στα αριστερά της και τα άλλα σπίτια στο σημείο του δρόμου που έχει θέα στον Κεράτιο κόλπο είναι όμορφα κτίρια που ανήκουν σε εύπορους Έλληνες, με τη γενική διάταξή τους, τις διακοσμήσεις στους ορόφους και τους κήπους με χαλικωτά μωσαϊκά. Αν συνεχίσετε και κατεβείτε στο Φανάρι από τον δρόμο με τα σκαλοπάτια, θα φτάσετε στα ερείπια του παλατιού του Δημητρίου Καντεμίρ (Καντεμίρογλου), του γιου του ηγεμόνα της Μολδαβίας που κρατήθηκε ως όμηρος στην Κωνσταντινούπολη τον 17ο αιώνα, ο οποίος ήταν μουσικός και ιστορικός (τώρα είναι το Μουσείο Δημητρίου Καντεμίρ).

***

Σε μια από τις μέρες που ο Νακκάς Χαϊντάρ σκόπευε να συνεχίσει τη ζωή του με την μονότονη, αιωνόβια ηρεμία του, το βράδυ της 6ης Σεπτεμβρίου 1955, η είδηση ότι τα σπίτια των Ελλήνων δέχονται επίθεση φτάνει στον δρόμο πριν από τους λεηλατητές. Τα Ελληνόπουλα μπαίνουν αμέσως στα σπίτια τους. Ένας μεγάλος φόβος απλώνεται στον δρόμο... Κρεμούν σημαίες στα σπίτια με την ελπίδα ότι ίσως τα προστατέψουν. Η Ναζιμέ, η μεγάλη νύφη του σπιτιού με αριθμό 8, στέλνει τα έξι παιδιά που βρίσκονται εκείνη τη στιγμή στο σπίτι, με ηλικίες από 10 έως 19 ετών, στις πόρτες τεσσάρων ελληνικών σπιτιών. Η αποστολή τους είναι να πουν "Αυτό είναι το σπίτι μας, θείε!" τη στιγμή που θα έρθουν οι λεηλατητές. Ο κύριος Μουνίρ περιμένει μπροστά από το σπίτι των Μπόμπο. Σε λίγο, έρχονται κατά κύματα από το Τσαρσαμπά προς τα κάτω, κρατώντας σημαίες. Αυτά είναι πρόσωπα που ο δρόμος δεν έχει δει ποτέ πριν. Τα σπίτια των Γιανουλή, της Βικτωρίας, της Μαρίκας, των Μπόμπο και των Καλεπετρίνα σώζονται χάρη στους Μουσουλμάνους γείτονες που περιμένουν στις πόρτες τους. Οι λεηλατητές πετούν το "κοινό" ψυγείο του δρόμου από

το μπαλκόνι του σπιτιού στο κάτω άκρο του Νακκάς Χαϊντάρ. Τα πράγματα των δύο κομψών, ηλικιωμένων κυριών στο διπλανό σπίτι έχουν την ίδια μοίρα. Το κάτω άκρο του δρόμου είναι σε άθλια κατάσταση με τα πράγματα στοιβαγμένα στη μέση το δρόμου.

***

Αν τα παιδιά που έζησαν στην οδό Νακκάς Χαϊντάρ εκείνα τα χρόνια θέλουν να δουν τα σπίτια όπου γεννήθηκαν και μεγάλωσαν, σε αντίθεση με πολλές άλλες γειτονιές της Κωνσταντινούπολης, μπορούν να τα βρουν σαν να τα είχαν αφήσει μόλις χθες. Αλλά εκείνο το οικόπεδο όπου έτρεχαν παίζοντας μπάλα, που τότε τους φαινόταν απέραντο, είναι σαν να έχει ξαφνικά μικρύνει.

Υπάρχουν και κάποιες αλλαγές στη γειτονιά. Ο κήπος του Μπάρμπα καλύπτεται τώρα από δύο άσχημες πολυκατοικίες. Το μισό ξύλινο/μισό πέτρινο αρχοντικό του Κανάκη έχει ασκημήνει με κάποιες προσθήκες. Στην πόρτα του γράφει "πωλείται". Στον κήπο των Μπόμπο, όπου φώλιαζαν τα γεράκια, υπάρχουν δύο άσχημα κτίσματα· άλλωστε τα γεράκια έχουν εγκαταλείψει την Κωνσταντινούπολη εδώ και καιρό. Το "Στοιχειωμένο Σπίτι" είναι και τυχερό και άτυχο. Σε αυτό το επιβλητικό ελληνικό κτίσμα, που κανείς δεν κατοικούσε τη δεκαετία του 1950, τώρα υπάρχουν ένοικοι, δηλαδή συντηρείται κάπως, αλλά έχει προστεθεί και ένας όροφος. Τα πλούσια ελληνικά σπίτια στην οδό Σαντζακτάρ Γιοκουσού, στις αρχές του 2000, είναι σε κατάσταση όπου κάθε όροφος κατοικείται από διαφορετική οικογένεια, οι αντικέρ δίνουν τιμές για τις οροφωγραφίες (σύντομα μπορεί να αφαιρεθούν), και τα χαλικωτά μωσαϊκά στους κήπους έχουν καλυφθεί με τσιμέντο.

Αλλά όταν οι άνθρωποι αλλάζουν, η ζωή αλλάζει εντελώς. Οι κάτοικοι του δρόμου έχουν συνηθίσει τους "ξένους" να έρχονται και να βγάζουν φωτογραφίες. Τα παιδιά φωνάζουν "hello!" σε όποιον τους φαίνεται παράξενος. Τα σπίτια έχουν φθαρεί με τον καιρό, τα ρόπτρα στις πόρτες έχουν χαθεί ή μαυρίσει. Υπάρχουν και σχοινιά για άπλωμα ρούχων με τροχαλίες από κτίριο σε κτίριο. Το να απλώνεις ρούχα ή να σε βλέπουν οι γείτονες με πιτζάμες δεν είναι πια ντροπή. Τα παιδιά εξακολουθούν να τρέχουν, αλλά ανάμεσά τους δεν υπάρχει πια καμία Εφίτσα, Μάκης ή Μπόμπος.

***

Το μικρότερο από τα παιδιά που φύλαγαν σκοπιά στις πόρτες με τον καιρό μαθαίνει ότι είτε πρόκειται για τους Έλληνες Ορθόδοξους συμπολίτες μας στην Κωνσταντινούπολη στις 6-7 Σεπτεμβρίου 1955, είτε για τους Σύρους πρόσφυγες πολέμου στην Καισάρεια στις 30 Ιανουαρίου 2024, δεν μπορεί να οργανωθεί μαζική επίθεση εναντίον ατόμων και περιουσιών μιας θρησκευτικής, φυλετικής ή εθνικής μειονότητας χωρίς την έγκριση, τον σχεδιασμό και την υπόσχεση ασυλίας από το κράτος ή μια φατρία του.

Από εκείνη τη μοιραία μέρα, μισεί τη χρήση της σημαίας για την καταπίεση του διαφορετικού.

** **

Τσαγκατάι Αναντόλ / Çağatay Anadol

**ΘΕΡΜΕΣ ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ ΠΡΟΣ ΤΟΝ κ. ΗΡΑΚΛΗ ΜΗΛΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ
ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ ΑΠΟ ΤΑ ΤΟΥΡΚΙΚΑ**

Altı-Yedi Eylül 1955

Çağatay Anadol

Bir kandil akşamı. Fener semtinde Nakkaş Haydar Sokağı'nın çocukları ellerinde mum ya da kandillerle kapı kapı dolaşıp bağışıyorlar:

Yağlı kapı, ballı kapı

Arkası büyük hacı kapısı

Kömürlükte kömür

Hanımlara ömür

Hanım teyzem geliyor

Terliğini giyiyor

Bize para veriyor

Yağ parası, mum parası

Akşam oldu kandil parası.

Pencereler açılıp "kaç kişisiniz?" diye soruluyor, mendile ya da kâğıda sarılı para çocuklara atılıyor.

Nakkaş Haydar Sokağı, Fener'de, Tevkii Cafer Mahallesi'nde eski bir İstanbul sokağı. Konumu itibariyle, 1950'ler İstanbul'unun Müslüman ve Hıristiyan semtleri arasında uzanan bir aks gibi. Yokuş yukarı giderseniz Mesnevi Caddesi üzerindeki Mesnevi Tekkesi ile Tevkii Cafer Camisi arasından geçerek İsmail Ağa Caddesi boyunca türbelere, hazirelere rastlaya rastlaya Çarşamba ve Fatih'e, aşağı inerseniz Kiremit Caddesi ile Musevilerin yoğunlaştığı Balat'a, Nakkaş Haydar'ın birlikte bir T harfi oluşturduğu Atgeçmez Sokak'tan ilerlerseniz Panayia Muhliotissa Kilisesi'nin, Yoakimyon Kız Lisesi'nin ve Fener Rum Erkek Lisesi'nin (Kırmızı Mektep) arka kapısının yer aldığı bir meydancıktan geçerek Patrikhanenin bulunduğu Fener'e ulaşabilirsiniz.

Nakkaş Haydar, Atgeçmez'le kesiştiği noktaya kadar geniş aralıkla basamakları olan, arnavutkaldırımı döşeli bir sokak. 6 numaralı binanın önünde basamaklar son bulunuyor ve yol uzunca bir yokuş halinde Kiremit Caddesi'ne kadar uzanıyor. Şimdi otomobil uygarlığına uysun diye basamakları tıraşlanarak parke taşı döşenmiş. İki yanında, Fener yangınından epey sonra bir örnek yapılmış, en çok üç katlı, bazıları cumbalı, tuğla ya da taş evler var. Bu evlerin demir kapılarına mermer basamaklarla ulaşıyor. Bazılarının ilk basamaklarında ayakkabılardaki çamuru çıkartabilmek için demir çıkıntılar bulunuyor. Evlerin yarı bodrum alt katlarına giriş için küçük bir ikinci kapı mevcut. Buradan kiler/mutfaklara giriliyor. Arkada, salça hazırlarken domateslerin leğenlerde ezildiği mendil bahçeler var.

Nakkaş Haydar o yıllarda titiz bir annenin oynasın diye çocuğunu rahat rahat bırakabileceği bir sokak, her gün kadınlarca süpürülüp yıkanıyor, tertemiz, sakın... Mütevazı evler bakımlı, kapı tokmakları pırıl pırıl parlayana kadar ovulmuş. Yazları herkes kapı önlerinde. Tertemiz mermer merdivenlere kilimler seriliyor, minderler atılıyor, demli çaylar içiliyor. Çöp atmak, görülebilecek yerlere çamaşır sermek, komşulara pijamayla görünmek çok ayıp.

Nakkaş Haydar'ın tam ortasında Atgeçmez ile kesiştiği yerdeki 8 numaralı kırmızı tuğlalı evde 1933'te Hopa'dan İstanbul'a gelmiş Fahri ve Cevdet kardeşler oturuyor. Haliç kıyısındaki Küçükmustafapaşa'da bir bakkal dükkânı işlettikleri için "Laz Bakkal" diye anılıyorlar. Evdeki sekiz çocuğun hepsi okuyor, en büyükleri mühendis olmuş.

Yukarıya doğru 10 numarada yaşlı bir Rum eczacı, kızı, damadı ve torunu Yanuli yaşıyor. Damat Kapalıçarşı'da tezgâhtar, her zaman tıraşlı, kravatlı bir beyefendi.

12 numarada evlilik çağındaki Viktorya, ağabeyi ve yengesiyle yaşıyor. Viktorya'nın dillere destan bir çeyizi var; sandık işleri, işlemeli çarşaf, yastık yüzleri, örtüler... her biri birer sanat eseri. 8 numaranın büyük kızı Naime, Viktorya'dan çeyiz hazırlama, elişleri ve dikişte çok şey öğreniyor.

Aşağıya doğru 6 numarada Rizeli Latife Hanım ve kocası, Sabahattin, Selahattin, Saadettin adlı üç oğullarıyla yaşıyor. 4 numarada yine Rizeli bir aile, Saniye Hanım, taka reisi kocası, çocukları Süleyman ve Erdinç oturuyor. Erdinç kısa süre sonra babasının tokadı nedeniyle kendini banliyö treninin altına atıp sokağı yasa boğacak.

2 numarada iki yaşlı Rum kadın oturuyor. Daima siyahlar giyen, zarif insanlar. Sokağın bu yakasındaki, kapısı Kiremit Caddesi'ne açıldığı için Nakkaş Haydar'da kapı numarası olmayan sonuncu evde, buzdolapları bile olan, varlıklı bir Rum aile yaşıyor. Neredeyse tüm sokağın su şişeleri burada soğutuluyor.

Bu evin karşısında, sokağın 1 numaralı evinde bir emekli subay, eşi ve kızı Ayten oturuyor. Emekli subay kendini dine vermiş, Çarşamba yolundaki bir yerde zikre gittiği biliniyor. Nakkaş Haydar Sokağı'ndaki, bahçesi en geniş ev bu. Hıdırellez'de tüm sokak bu bahçede toplanıyor, niyet çekilip, tükenmez (meyve kabukları ve koçanlarının mayalandırılmasıyla oluşan ve içildikçe su ekleyerek çoğaltılan, sıra benzeri bir içecek) küpünün musluğundan şerbet içiliyor. Komşular burada çeke çeke keten helva yapıyor.

5 numarada Marika ile kocası, oğulları Maki ve kızları Efiça oturuyor. Yazın adaya gidiyorlar, sokağın hali vakti iyi ailelerinden. 8 numaranın en küçük oğlu Efiça'ya biraz yanık. 7 numarada Madam Kalepetrina, kocası ve iki oğlu yaşıyor. Misafirlerine sakız reçeli ikram eden Madam Kalepetrina yazın Çengelköy'de oturuyor.

Nakkaş Haydar'la Atgeçmez'in kesiştiği köşede, kapısı Atgeçmez'e açılan 12 numaralı evde Serezli Ekrem Amca, kız kardeşi Fikriye Hanım ve yetişkin bir kadın olan evlatlıkları Fatma Hanım yaşıyor. Fikriye ve Fatma hanımlar hiç evlenmemiş. Bu nedenle kendilerine teyze değil, abla denilmesini istiyorlar. Ekrem Amca sokağın yeni doğan Müslüman çocuklarının kulaklarına ezan okuyor. Üst katlarında, Ekrem Amcanın kardeşinin dul eşi Memnune Hanım, kızı Muammer ve kocası oturuyorlar. Muammer Hanımın gramofonundan sık sık "Her yer karanlık, pür nur o mevki" gazeli iştiliyor. Muammer Hanım çocuklarını bebeklik çağındayken kaybettiği için, son çocuğu Yaşar'ı, 8 numaranın dört sağlıklı çocuk doğurmuş büyük gelini Nazime'ye "doğurtturuyor." Ona geniş yakalı bir gömlek giydirilerek, bebek gömleğin

yakasından içeri sokulup etek kısmından çıkarılıyor. Başka böyle inanışlar da var. Kurşun dökülüyor ya da keçinin tos attığı çocuk bir örtünün altına sokuluyor, keçinin bir tutam tüyü yakılarak tütsü yapılıyor.

Ekrem Amcanın evinin karşı köşesinde, yine kapısı Atgeçmez'e açılan 19 numaralı evde, Reji'de (Cibali Tütün Fabrikası) çalışan bir işçi ailesi oturuyor. Kızları Nezahat, ileride İktisat Fakültesinden mezun olacak.

Nakkaş Haydar'ın bu yakasında 13 numaralı, önünde küçük bir bahçesi olan konutta Fuat, ablası Fatma ve aileleri yaşıyor. Fuat ilkokul çağına geldiği halde kelimeleri yutarak konuşuyor, Fatma'ya "Fama," leblebiye "belebele" diyor.

Bu konutun üstünde, Nakkaş Haydar'daki cephesi sokağın bitimine kadar uzanan, yukardaki Mesneviyhane Caddesi'nin de neredeyse yarısını kaplayan büyüklükteki bahçenin içinde bir köşk bulunuyor. 1929 tarihli Pervititch Haritası'nda buraya Büyük Kanakis Bahçesi denilmiş. 1950'lerde burası Barba'nın bahçesi diye anılıyor. Barba belki de mülkün sahibi değil, bahçivani. Yaşlı Barba bahçeye erik, incir çalmaya giren çocuklara karşı hoşgörülü.

Atgeçmez'de Nezahatların evinin yanındaki 17 numaralı konutta bir polis memuru, karısı Lütfiye ve oğulları İhsan yaşıyor. Bir ev atladığımızda, 13 numaralı evde, bir fabrikada ustabaşı olan Münir Bey ve eşi Emine Hanım yaşıyor. 8 numaranın küçük gelini Nuriye'nin kardeşi olan Münir Beyin müthiş mutfak becerileri var. Bu eve bitişik arsada Nakkaş Haydar'la Atgeçmez Sokak çocukları top koşturuyor.

Arsanın arkasında Büyük Kanakis Bahçesi'nin ya da 1950'lerde anıldığı biçimiyle Barba'nın Bahçesi'nin duvarı yükseliyor. Arsanın öbür köşesinde, 5 numaralı evde yine iki yaşlı Rum kadın oturuyor. Çocuklar arada bir zillerini çalıp kaçıyor.

Münir Beyin oturduğu evin tam karşısında Boboların (Haralambos) oturduğu, her iki sokağın en büyük, en gösterişli yapısı bulunuyor. Bobo'nun babasının bir kundura mağazası var. Bu bahçeli yapı Pervititch Haritası'nda yine Kanakis'e ait görünüyor.

Atgeçmez Sokak'ın bittiği yerde Usturumca Sokak No. 7'de kimsenin oturmadığı ve çocukların pek yaklaşmadığı "Perili Ev" var. 1906 Fener doğumlu Hari Spatarı'nın aktardığına göre 1920'lerde zengin bir Rum'un, Kosmidis'in konağıymış ve dış cephesi yağlıboya imiş. 1929 tarihli Pervititch Haritası'nda "Ecole Turque, ex-Cosmidis/Türk Okulu, eski Cosmidis" diye anılıyor.

"Perili Ev"ın yanındaki Firketeci Sokağı'ndan (1929'da Reaya Sokağı) devam edince Panayia Muhliotissa Kilisesi'ne ulaşıyorsunuz. Bu küçük ve sevimli kilise, müştemilatıyla birlikte etrafını çeviren sokakların ortasında bir ada meydana getiriyor. Mahallenin çocukları, 1950'lerin, yeni oluşmaya başlayan Amerikan hayranlığı atmosferi içinde, adayı oluşturan yapıların girinti çıkıntılara saklana saklana "dakmen" oynuyor.

Mahallede komşuluk bağları epeyce sıkı. Kilisedeki ya da nikâh salonlarındaki düğünlere gidiliyor. Ramazan'da Müslümanlar Rumlara lokma, Paskalyada Rumlar Müslümanlara çörek, boyalı yumurta ikram ediyor. Kapı önlerindeki sohbetlerinde Türkler, Rumlardan reçel, kek, pasta tarifleri öğreniyor. 8 numaranın en küçük oğlu ilk kakaolu muhallebisini Kalepetrina Teyzesinde yiyor ve bu "çikolatalı" tatlıya hayran kalıyor. Sokağın çocukları arsada birlikte top koşturuyor. "Yakar top" kız erkek bütün çocukların akşama kadar kendilerini alamadıkları bir oyun. En çok oynanan oyunlar "çelik-çomak," "kuka," "topaç çevirme," "saklambaç," "körebe" ve "bilye." Müslüman çocuklar da oyun dili ölçülerinde (Ela do Yani, ela do!) Rumca biliyor. Oyuncak sık rastlanan bir şey değil, olanlar da, örneğin iplik makaralarından tekerlekleri olan arabalar çocuklarca imal ediliyor. Atıştırma malıkları leblebi, leblebi onu, leblebi şekeri gibi şeylerden ibaret. Gazoz kapağı ve Zambo sakızından çıkan artist resimleri biriktiriliyor. Şaşılacak kadar çok gazoz markası (Olimpos, Atlas, Uludağ...) ve dolayısıyla kapak çeşidi var. Okuyan çocuklar daha yukarıdaki Murat Molla Kütüphanesi'ne sık sık uğruyor. Kütüphanenin çocuk kitapları rafı müthiş.

Laz kaptanın takasına tüm sokak ahalisi doluşup Heybeliada'ya gidiliyor. Kışları kar yağdığında bir merdivene belki yirmi çocuk sıra sıra diziliyor ve Nakkaş Haydar'ın üst başından başlayıp, önce merdivenlerden atlaya atlaya, sonra dikçe yokuşta hızlanarak, neredeyse Balat yakınlarına kadar süren kızak keyifleri yaşanıyor.

Çok darda kalmadıkça doktora gidilmiyor, ateşli alınlara sirkeye batırılmış bez koymak, sırta tentürdiyotla kareler çizmek, kaynatılmış bitkiler içirmek, kuru bamya lapası, hatmi çayı, ihlamur, kaynamış ceviz yaprağı banyosu halk hekimliğinin bazı ilaçları. Eğer bunlar fayda vermezse Çarşamba'da muayenehanesi olan Dr. Sava Aslanoğlu'na gidiliyor.

Eski mutfak gelenekleri henüz sürüyor. Maltız (içinde mangal kömürü yakılan, üstündeki ızgaralı bölüme tencerenin oturtulduğu küçük ocak) ateşinde yemek pişirme savaş sonrasında ortadan kalkmış, Amerikan pompalı gaz ocakları büyük bir yenilik ve kolaylık sağlıyor. Yiyecekler teldolapta saklanıyor. Yemeklerde Trabzon yağı, Urfa yağı kullanılıyor. Pazardan ucuza ezik domatesler alınıp büyük miktarlarda kışlık salça yapılıyor. Bütün tencere ve sahanlar bakır. Deterjan henüz ortada yok.

Çingenelerin sattığı bir kil isli tencereleri temizlemek için kullanılıyor. Arapsabunu, yeşil sabun en çok kullanılan temizlik ürünleri, Hacı Şakir Sabunu misafirlere sunulan bir lüks. Düdüklü tencerenin kullanılmaya başlaması ise büyük olay oluyor. Bu tencere komşular arasında bir gezgin tencere olarak dolaşiyor. Zor pişen yemeği olan tencereyi istiyor. Kalay istemeyen alüminyum tencereler birkaç yıla kadar ortaya çıkacak. İlk kez Rum evlerinden birine giren buzdolabı da benzer bir heyecan yaratıyor. Artık su şişeleri soğutulmaları için o eve yollanıyor veya biraz buz isteniyor. Nakkaş Haydarlılar bir Müslüman evinde ilk radyoyu 1948'de, ilk çamaşır makinesini 1955'te görüyorlar. Evler talaş, odun ve taşkömürü sobalarıyla ısıtılıyor.

Nakkaş Haydarlılar alışverişlerini Çarşamba Pazarından ve atlı ya da askılı seyyar satıcılardan yapıyor. Yoğurt ve zeytinyağı askıyla, zerzevat atla satılıyor. Atlı zerzevatçının

adı Ömer. Yaramazlık yapan çocuklar Ömer'e verilmekle tehdit edildiğinden, hak etmediği halde ondan korkuluyor. Çingene kalaycılar evlerden kalaylanacak bakırları topluyor, Atgeçmez'deki arsada küçük bir çukur kazıp ateş yakıyor, körüklerinin ucunu ateşe sokup zanaatlarını icra ediyor.

Bir süre sonra Sana, Vita yağları çıkacak, çocuklar bu yeni icadı tereyağına tercih etmeye başlayacaklar. Sana paketi kulakçıkları biriktirerek yemek kitapları alınacak. Konserve salçalar, evde salça yapmayı lüzumsuz hale getirecek. Tuhaf bir korna sesiyle mahalleye giren Migros kamyonu ise sanki bir uzay aracı imişçesine büyük heyecan yaratacak. Artık, yoğur alınırken tozludur diye kaymağı kenara koydurulan, çocukların iştahla bu yığına baktığı seyyar yoğurtçu, zeytinyağcı ve zerzevatçının sonu gelmek üzere.

Muhliotissa Kilisesi'nin çevresinde eğitim yapıları var. Pervititch Haritası'na göre Firketeci Sokağı'nda bir Rum Erkek İlkokulu görünüyor. Şimdi harabe halindeki bu okul 1950'lerde de açık değil. Kilisenin diğer cephesi, 1950'lerde faalken, şimdi kapalı olan Yoakimyon Rum Kız Lisesi'ne bakıyor. Tevkii Cafer Mektebi Sokağı'na bakan cephesinin karşısında ise Fener Rum Erkek Lisesi'nin (Kırmızı Mektep) arka kapısı var. Pervititch Haritası'nda Eski Zamboğlu Sokağı diye geçen, şimdi Tevkii Cafer Mektebi Sokağı'nın devamı olan sokakla, Sancaktar Yokuşu'na ulaşıyoruz. Buradaki 2 numaralı ilk ev Pervititch'te Xanthopulo Villası diye geçiyor. 1950'lerde bu evde piyano çalan bir Rum kızı yaşıyor. 8 numaranın büyük oğlu önünden geçerken şöyle bir saçlarını düzeltiyor. Xanthopulo Villası, solunda kalan Haritonides Villası ve sokağın Haliç'e hâkim noktasındaki diğer evler genel planları, tavan süslemeleri, çakıl mozaikli bahçeleriyle varlıklı Rumlara ait güzel yapılar. Devam edip merdivenli yoldan Fener'e inerseniz, Boğdan Beyi'nin 17. yüzyılda İstanbul'da rehin tutulan oğlu, müzisyen ve tarihçi Dimitri Kantemir'in (Kantemiroğlu) saray kalıntısına varıyorsunuz (şimdi Dimitri Kantemir Müzesi).

***

Nakkaş Haydar'ın o tekdüze, asırlık sükûnetiyle hayatına devam etmeye niyetlendiği günlerden birinde, 6 Eylül 1955 akşamında Rumlara evlerinin basıldığı haberi çapulcuların kendisinden önce sokağa ulaşıyor. Rum çocuklar derhal evlerine giriyor. Sokağa büyük bir korku siniyor... Belki korur umuduyla evlere bayraklar asılıyor. 8 numaranın büyük gelini Nazime, evde o an mevcut en küçüğü 10, en büyüğü 19 yaşlarındaki altı çocuğu, dört Rum evinin kapısına dağıtıyor. Görevleri, çapulcular geldiği anda "Burası bizim evimiz amca!" demektir. Boboların evinin önünde de Münir Bey bekliyor. Birazdan ellerinde bayraklarla Çarşamba'dan aşağı doğru akın akın geliyorlar. Sokağın hiç karşılaşmadığı yüzler bunlar. Yanulilerin, Viktoryaların, Marikaların, Boboların ve Kalepetrinaların evleri. kapılarında bekleyen Müslüman komşuları sayesinde kurtuluyor. Çapulcular sokağın "ortak" buzdolabını Nakkaş Haydar'ın alt ucundaki evin balkonundan aşağı atıyor. Onların bitişindeki iki zarif, yaşlı madamın eşyaları da aynı akıbete uğruyor. Sokağın alt ucu ortasına yığılan eşyalarla perişan halde.

***

O yıllarda Nakkaş Haydar Sokağı'nda yaşamış çocuklar doğdukları, büyüdükleri evleri görmek isterlerse, İstanbul'un birçok başka semtinin aksine, elleriyle koymuş gibi bunları bulurlar. Ama o top koşturdukları, onlara o zaman uçsuz bucaksız gibi görünen arsa sanki birden küçülürmüştür.

Birkaç değişiklik de yok değildir mahallede. Barba'nın bahçesini şimdi çirkin iki apartman kaplıyor. Kanakis'in yarı ahşap/yarı kâgir köşkü bazı eklentilerle çirkinleştirilmiş. Kapısında "satılık bina" yazıyor. Çaylakların yuva yaptığı Boboların bahçesinde iki çirkin yapı var; zaten çaylaklar da İstanbul'u çoktan terk etti. "Perili Ev" hem şanslı hem şanssız. 1950'lerde kimsenin oturmadığı bu görkemli Rum yapısında oturanlar var, yani iyi kötü bakılıyor ona, ama üstüne de bir kat çıkılmış. Sancaktar Yokuşu'ndaki zengin Rum evleri 2000'lerin başlarında her katında başka bir ailenin yaşadığı, tavan süslemelerine antikacıların fiyat verdiği (yakında sökülebilirler), bahçedeki çakıl mozaiklerin betonla kaplandığı bir haldeler.

Ama insanlar değişince, hayat da tamamen değişmiştir. Sokak halkı "yabancıların" gelip fotoğraf çekmesine alışık. Çocuklar aykırı buldukları herkese "hello!" diye sesleniyor. Evler zamanla yıpranmış, kapı tokmakları yitip gitmiş ya da kararmış. Çevrede binadan binaya çekilen makaralı çamaşır ipleri de var. Çamaşır sergilemek, pijamayla komşulara görünmek artık ayıp değil. Çocuklar yine koşuşturuyor, ama aralarında bir Efiça, Maki ya da Bobo yok.

***

Kapı nöbetindeki çocuklardan en küçüğü o meşum günden beri bayrağın farklı olanı sindirmek için kullanılmasından nefret ediyor.

Zamanla da ister 6-7 Eylül 1955'te İstanbul'da Rum Ortodoks hemşerilerimize, ister 30 Ocak 2024'te Kayseri'de Suriyeli savaş mağdurlarına karşı yapılsın, devletin veya onun bir hizbinin onayı, planlaması ve cezadan muaf kılma vaadi olmadan dini, ırksal veya ulusal bir azınlığın kişilerine ve mülklerine kitlesel bir saldırı düzenlenemeyeceğini öğreniyor.

Referanslar

1) "6-7 Eylül Olayları veya İstanbul Pogromu, İstanbul'da yaşayan Rum azınlığa karşı 6-7 Eylül 1955'te gerçekleşen organize toplu saldırı... Türk basınına göre 11 kişi, bazı Yunan kaynaklarına göre 15 kişi öldürülmüştür... Resmî rakamlara göre 30 kişi, gayri resmî rakamlara göre 300 kişi yaralanmıştır. Sabancı Üniversitesi öğretim üyesi Dr. Dilek Güven'e göre altmış olan tecavüze uğrayan ve utanmalarından veya korkmalarından dolayı şikayette bulunamayan kadın sayısının 400'e yakın olduğu tahmin edilmektedir... 4.214 ev, 1.004 işyeri, 73 kilise, bir sinagog, iki manastır, 26 okul ile aralarında fabrika, otel, bar gibi yerlerin bulunduğu 5.317 mekân saldırıya uğramıştır... 6-7 Eylül 1955 olayları, Rumların büyük göç dalgalarıyla ülkeden ayrılmasına neden oldu." (Kaynak: Vikipedi).

2) Seferberlik Tetkik Kurulu'nda görevli Emekli General Sabri Yirmibeşoğlu'nun 1991'de kendisiyle yapılan bir röportajdaki sözleri: "... 6-7 Eylül de bir Özel Harp işidir ve muhteşem bir örgütlenmeydi. Amacına da ulaştı." (Fatih Güllapoğlu, Tanksız Topsuz Harekât: Psikolojik Harekat, Tekin Yayınevi, Ankara, 1991, s. 104)

ORGANIZATION OF A SIDE EVENT BY THE ECUMENICAL FEDERATION OF CONSTANTINOPOLITANS AT THE WARSAW HUMAN DIMENSION CONFERENCE

9 October 2024, 14.30

Effective Remedy Measures to prevent the disappearance of autochthonous Minorities in their native land: the case of the Greek Orthodox Minority of Istanbul

In the context of Human Rights a neglected issue is the remedy and reparations towards communities have subjected to violations their rights. The U.N. General Assembly Resolution 60/147 on the "Basic Principles and Guidelines on the Right to a Remedy and Reparation for Victims of Gross Violations of International Human Rights Law and Serious Violations of International Humanitarian Law" although states the fundamental principles to alleviate the consequence of past injustices. The situation of minorities faced in the past grave violations of their human and minority rights leading to their massive expatriation is a severe problem since in some cases their very existence is endangered due to their population erosion to the degree their biological continuation to be in question. The case of the Greek-Orthodox Minority of Türkiye which was exempted from the infamous "Population Exchange" of the Laussane Treaty (1923) is a characteristic one. While this Minority has a population of 130.000 early 1960's today is less the 2.000 members. The most severe violations after 1950 were : (1) The mass scale Pogrom of 6-7 September 1955, (2) The massive deportation of the members of the Minority holding the Etablis status of Laussane Treaty, (3) During the years 1962-2004 under the coordination of the "Minority Special Committee" implementation of a dismantling program of the Minority institutions such the schools, foundations etc including violations of their religious rights. Although after 2003 some of the past violation measures were abolished the prime of issue of the future of the Minority is uncertain. EFC has proposed several measures to face effectively this problem of the present Government of Türkiye such as necessity to support the repatriation of the young members of the expatriated Minority still positive responses are waited from Türkiye. Specific proposals will be submitted for general and specific cases with a constructive spirit.

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΕΙΔΙΚΗΣ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣ (SIDE EVENT) ΑΠΟ ΤΗΝ ΟΙΟΜΚΩ ΣΤΟ ΕΤΗΣΙΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΣΤΗΝ ΒΑΡΣΟΒΙΑ ΤΟΥ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ (ΟΑΣΕ) 9 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 2024

Αποτελεσματικά Μέτρα Αντιμετώπισης για την πρόληψη της εξαφάνισης των αυτοχθόνων μειονοτήτων στην πατρίδα τους: Η περίπτωση της Ελληνορθόδοξης μειονότητας της Κωνσταντινούπολης

Στο πλαίσιο των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων ένα παραμελημένο ζήτημα είναι η επανόρθωση και οι αποζημιώσεις έναντι των κοινοτήτων που έχουν υποστεί παραβιάσεις των δικαιωμάτων τους. Το ψήφισμα 60/147 της Γενικής Συνέλευσης των Ηνωμένων Εθνών σχετικά με τις «Βασικές αρχές και κατευθυντήριες γραμμές για το δικαίωμα αποκατάστασης και αποκατάστασης θυμάτων κατάφωρων παραβιάσεων του διεθνούς δικαίου των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και σοβαρών παραβιάσεων του διεθνούς ανθρωπιστικού δικαίου», αν και δηλώνει τις θεμελιώδεις αρχές για την ανακούφιση των συνεπειών των αδικιών του παρελθόντος. Η κατάσταση των μειονοτήτων που αντιμετώπισαν στο παρελθόν σοβαρές παραβιάσεις των ανθρωπίνων και μειονοτικών δικαιωμάτων τους που οδήγησαν στον μαζικό εκπατρισμό τους αποτελεί σοβαρό πρόβλημα αφού σε ορισμένες περιπτώσεις κινδυνεύει η ίδια η ύπαρξή τους λόγω της πληθυσμιακής τους διάβρωσης στο βαθμό που αμφισβητείται η βιολογική τους συνέχιση. Η περίπτωση της Ελληνορθόδοξης Μειονότητας της Τουρκίας που εξαιρέθηκε από την περιβόητη «Ανταλλαγή Πληθυσμού» της Συνθήκης της Λωζάνης (1923) είναι χαρακτηριστικό. Ενώ αυτή η Μειονότητα έχει πληθυσμό 130.000 στις αρχές της δεκαετίας του 1960 σήμερα είναι λιγότερο από τα 2.000 μέλη. Οι πιο σοβαρές παραβιάσεις μετά το 1950 ήταν: (1) Το μαζικό πογκρόμ της 6ης-7ης Σεπτεμβρίου 1955, (2) Η μαζική απέλαση των μελών της Μειονότητας που κατείχαν το καθεστώς Etablis της Συνθήκης της Λωζάνης, (3) Κατά τα έτη 1962- 2004 υπό τον συντονισμό της «Ειδικής Επιτροπής Μειονοτήτων» εφαρμογή προγράμματος διάλυσης των μειονοτικών ιδρυμάτων όπως τα σχολεία, τα ιδρύματα κ.λπ. συμπεριλαμβανομένων των παραβιάσεων των θρησκευτικών τους δικαιωμάτων. Αν και μετά το 2003 καταργήθηκαν ορισμένα από τα μέτρα παραβίασης του παρελθόντος, η αιχμή του ζητήματος του μέλλοντος της Μειονότητας είναι αβέβαιο. Η EFC έχει προτείνει διάφορα μέτρα για την αποτελεσματική αντιμετώπιση αυτού του προβλήματος της παρούσας Κυβέρνησης της Τουρκίας, όπως η ανάγκη υποστήριξης του επαναπατρι-

Summary of the articles in the present Newsletter of the Ecumenical Federation of Constantinopolitans (EFC)

- Festival Activity of EFC on Athens Metro Evet place 20 October 2023, p.1.
- Prize Ceremony for the Memory Marko Pitsipios Pasha, p.2-3.
- Presentation of Album on the “Sacrifices of Greece in II World War”, p.4-5.
- Conference at the 69th anniversary of the Pogrom against the Greek Community of Istanbul—Translation of the Proceedings of the Lausanne Treaty Conference meetings, p. 6-8.
- Social solidarity program of EF, p. 9-11.
- The continuous grasping of the real estate properties of the Greeks of Istanbul, 12-20. Ο συνεχιζόμενος σφετερισμός των περιουσιών των Ρωμιών, σ.12-20.
- A story on the Pogrom of 6-7 September 1955 by Cagatay Anadol, p.21-36.
- Organization of Side Event at the Annual OSCE Conference by EFC, p. 37-38.

İstanbulu Rumların Evrensel Federasyonunun (İREF) Bu Bültende yer alan makalelerin özeti

- İREF’ in Atina Metrosu'ndaki Festival Etkinliği, 20 Ekim 2023, s.1.
- Marko Pitsipios Paşa anısına Ödül Töreni, s.2-3.
- “İkinci Dünya Savaşında Yunanistan'ın Yaptığı Fedakarlıklar” Albümünün Sunumu, s.4-5.
- İstanbul Rum Cemaatine Karşı Pogromun 69. Yıldönümünde Konferans - Lozan Antlaşması Konferansı Toplantı Tutanakları Tercümesi, s. 6-8.
- İREF'in sosyal dayanışma programı, s. 9-11.
- İstanbul Rumlarının taşınmaz mallarına sürekli el koyması, p. 12-20.
- 6-7 Eylül 1955 Pogromu'nu anlatan Çağatay Anadol'un öyküsü, s.21-36.
- Yıllık AGİT Konferansında İREF Tarafından Yan Etkinliğin Düzenlenmesi, s. 37-38.

ΣΩΜΑΤΕΙΑ ΜΕΛΗ ΤΗΣ ΟΙ.ΟΜ.ΚΩ

- «Η Ένωση Κωνσταντινουπολιτών» με τα δύο μέλη σωματεία <http://www.enokon.gr/>
  - «Νέος Κύκλος Κωνσταντινουπολιτών»
  - «Σωματείο Ελλήνων Υπηκόων Απελαθέντων εκ Τουρκίας»
- «Ένωση Ομογενών εκ Κωνσταντινουπόλεως Βορείου Ελλάδος» <https://sylogoskbe.wordpress.com/>
- «Αδελφότης Κωνσταντινουπολιτών Μεγάλου Ρεύματος "Ο Ταξιάρχης"» <http://www.megarevma.gr/>
- «Σύνδεσμος Μεγαλοσχολιτών» <http://www.megalisxoli.gr/>
- «Σύλλογος Ζαππίδων» <https://www.facebook.com/events/610745252286345/>
- «Σύνδεσμος Κεντρικιάδων»
- «Σύνδεσμος Ιωακειμειάδων»
- «Φιλανθρωπικός Σύνδεσμος Γαλατά Κωνσταντινουπόλεως»
- «Αθλητικός Όμιλος Ταταύλα» <http://www.tatavlasc.gr/>
- «Αθλητικός Σύλλογος Πέρα» <http://as-pera.gr/>
- «Αθλητικό Βυζαντινό Κέντρο»
- Σύλλογος Πριγκηπιανών «Άγιος Γεώργιος ο Κουδουνάς» <https://www.facebook.com/SylogosPrigipianon/>
- «Μορφωτικός Σύνδεσμος Χάλκης «Ο Άγιος Νικόλαος»» <http://www.halki-morf-sind.gr/>
- «Ο Εν Αθήναις Σύλλογος Μουσικοφίλων Κωνσταντινουπόλεως» <http://www.cmkon.org>
- «Σύνδεσμος των εν Ελλάδι Ζωγραφειωτών Κωνσταντινουπόλεως» <http://sezografyon.gr/home/>
- Εστία Κωνσταντινουπόλεως <http://estiakon.gr/>
- Σύνδεσμος Ελλήνων Βετεράνων Αθλητών Στίβου Κωνσταντινουπολιτών
- Μορφωτικός Σύνδεσμος Μακροχωρίου Κωνσταντινουπόλεως «Το Έβδομο του Βυζαντίου» <https://www.facebook.com/makrochoricon>.
- Εθελοντές για την Κωνσταντινούπολη.
-

ΣΩΜΑΤΕΙΑ ΕΚΤΟΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

- «Σύλλογος Κωνσταντινουπολιτών Γερμανίας»
- «Ομοσπονδία Κωνσταντινουπολιτών Αυστραλίας» με 3 σωματεία στις περιοχές της Αυστραλίας
- «Σύλλογος Κωνσταντινουπολιτών Ελβετίας» www.agcos.ch
- «Σύλλογος Κωνσταντινουπολιτών Ηνωμένου Βασιλείου» <https://www.facebook.com/acguk.net/>

ΑΡΩΓΑ ΜΕΛΗ

- «Επτάλοφος» Ιστορική Βιβλιοθήκη Μελέτης και Έρευνας
- Σύλλογος των Φίλων της Πατριαρχικής Μεγάλης του Γένους Σχολής.
- Φίλων Βυζαντινών Τεχνών
- Πολιτισμού & Κοινωνικής Ανάπτυξης.
- Ένωση Κωνσταντινουπολιτών Μικρασιατών Βορείου Αττικής η "Αγία Σοφία".
- Εταιρεία Μελέτης της καθ' ημάς Ανατολής <https://www.facebook.com/etmelan1/>
- Ελληνικός Σύλλογος Κωνσταντινουπολιτών Σικάγου.
- Ελληνικός Σύλλογος Κωνσταντινουπολιτών περιοχής Washington D.C.